

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

“Bizi mədəniyyətdə və ənənələrdə ortaq məqamlar birləşdirir”

Martin 17-də Heydər Əliyev Mərkəzində “İlmələrdə yaşayan irs: Özbəkistan tikmələrinə səyahət” adlı sərgi açılıb.

Sərginin açılışında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Özbəkistan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyeva iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov mərasimdə çıxış edərək iki ölkə arasında əslərə söykənən dostluq və qardaşlığın xüsusilə son illər prezidentlər İlham Əliyev və Şavkat Mirziyoyevin şəxsi münasibətləri əsasında uğurla inkişaf etdiyini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərində mədəni əlaqələr xüsusi yer tutur. Bu xüsusda qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin uğurla təşkil olunduğu diqqətə çatdırılıb.

davamı səh. 2-də

Bu o deməkdir ki, çoxdan gözlənilən sülh bərqərar olacaq

Uzun illər davam edən müzakirələrimiz zamanı biz həmişə Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı haqqında danışırıdık. İndi, artıq üç ildən çoxdur ki, bu məsələ müzakirə mövzuları sırasında yer almır. Beləliklə, ölkənin ərazisi üzərində tam suverenlik bərpa edilib və bu, uzunsürən münaqişələrin necə həll edilə biləcəyinin bariz nümunəsidir. Münaqişə hərbi-siyasi yolla həll edilib. Biz BMT Nizamnaməsi-nə əsasən, özünümüdəfiə hüququmuzdan istifadə eddik.

Prezident İlham Əliyev bu sözləri martın 17-də Bakıda NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberg ilə görüşdən sonra mətbuatı bəyanatında deyib.

davamı səh. 2-də

Sivilizasiyalar Alyansı Dialoq Forumuna tərəfdaşlığı davam etdirəcək

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı-nın ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos ilə görüşüb.

Ölkəmizə yenidən səfər etməkdən məmnunluğunu bildirən Migel Anxel Moratinos “Bakı Prosesi” çərçivəsində bu ilin 1-3 may tarixlərində paytaxtımızda keçiriləcək VI Dünya Mədəniyyətlər-arası Dialoq Forumunda Sivilizasiyalar Alyansının əsas tərəfdaş kimi fəal iştirak edəcəyini diqqətə çatdırıb.

səh. 2

Ankarada “Novruz naxışları”

Martin 16-da Ankarada Xalq rəssamı, qrafika ustası Arif Hüseynovun “Novruz naxışları” adlı sərgisi açılıb. Sərgi TÜRKSÖY-la İncəsənət və Sənətkarlar İcması Mədəniyyət Dərnəyi (SAKÜ-DER) tərəfindən təşkil edilib.

Aprelin 22-dək davam edəcək sərgidə rəssamın Azərbaycanın qədim miniatur sənəti ənənələrinə aid 25 əsəri nümayiş olunur.

Mərasimdə çıxış edən TÜRKSÖY baş katibinin müavini Sayit Yusuf Arif Hüseynovun təkcə Azərbaycanın deyil, bütün Türk dünyasının sənətkarı olduğunu vurğulayıb, belə bir sərginin təşkilinə dəstək verməkdən məmnun olduqlarını bildirib.

davamı səh. 2-də

Xankəndinin Zəfər meydanından Novruz mesajı

“Separatçıların izi-tozu da qalmadı. Novruz tonqalı da son təmizləmə işlərini görür”

Martin 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Xankəndi şəhərində Novruz tonqalını alovlandırıb.

Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edən dövlətimizin başçısı deyib: “Dördüncü dəfədir ki, bayram tonqalını mən azad edilmiş Qarabağ torpağında qalayıram. 2021-ci ildə Şuşada, 2022-ci ildə Suqovuşanda, keçən il Talış kəndində, bu dəfə isə Xankəndi şəhərində bayram tonqalı qalanır. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Altı ay bundan əvvəl cəmi bir gündən az davam edən antiterror əməliyyatı nəticəsində biz öz suverenliyimizi tam bərpa etdik və bu gün Azərbaycan ərazisində ölkəmizin ərazi bütövlüyü tamamilə təmin edilmişdir”.

Prezident vurğulayıb ki, 2023-cü ilin sentyabrında uğurla keçirilmiş antiterror əməliyyatı beynəlxalq hüququn təntənəsidir, Azərbaycan xalqının əyləməz ruhunun təntənəsidir. Biz bir daha göstərdik ki, öz yolumuzdan dönməyəcəyik, Ermənistanın arxasında istənilən qüvvələr dursalar belə, biz öz istədiyimizə nail olacağıq və nail olmuşuq.

Azərbaycanın öz torpaqlarının azad olunmasına illərlə siyasi, iqtisadi və hərbi müstəvidə hazırlıq gördüyünü diqqətə çatdıran İlham Əliyev bildirib ki, biz ərazi bütövlüyümüzü, suverenliyimizi, beynəlxalq hüququ, milli ləyaqətimizi bərpa etmişik və bu gün azad xalq kimi yaşayırıq, qururuq və bundan sonra bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Xankəndi şəhərində Novruz tonqalı qalanan bu meydan uzun illər ərzində separatçıların yuvası idi: “Məhz bu meydanda xalqımıza qarşı çirkin planlar hazırlanırdı. Məhz bu binada Xocalı soyqırımının törədilməsi üçün əmrlər verilmişdir. Bu gün isə biz bu meydanda dayanmışıq. Öziz xalqıma bildirmək istəyirəm ki, bu meydana mən “Zəfər meydanı” adı vermişəm, bundan sonra bura Zəfər meydana-dır”.

“Bu gün biz azad edilmiş Qarabağda başımızı dik tutaraq yaşayırıq. Bu il Xankəndiyə və digər şəhərlərə, o cümlədən Xocalıya, Şuşaya, Cəbrayıla, Kəlbəcəre keçmiş köçkünlər qayıdacaqlar, bir neçə kəndə köçkünlər qayıdacaqlar və həyat qaynayacaq” de-

yən Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, qədim Azərbaycan torpağında Pənahəli xan tərəfindən salınan Xankəndi XX əsrdə böyük şəhərə çevrilib və bu Azərbaycan büdcəsi hesabına, Azərbaycan memarları və inşaatçıları tərəfindən edilib: “Bax, arxadakı bina Vilayət Partiya Komitəsinin binası idi. Bu binanın müəllifi Azərbaycan memarı Həsən Məcidov idi. Onun yanındakı bina 1970-ci illərdə inşa edilmişdir, Vilayət İcraiyyə Komitəsinin binası idi. Bu binanın müəllifi Azərbaycan memarı Nəsrullah Kəngərli idi. Bu bina isə o vaxt mehmanxana kimi inşa edilmişdir. Ondan sonra ermənilər onun xarici görünüşünü dəyişdirmişdilər. İndi bu binanın əzəli siması ona qaytarılır və bu mehmanxananın müəllifi Azərbaycan memarı Ənvər Qasımzadə idi.

Bax, təkcə bu misallar onu göstərir ki, bu şəhəri və keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində olan bütün şəhərləri, kəndləri salan, yaradan, memarlığının müəllifi olan, inşaat işlərində iştirak edən Azərbaycan xalqının nümayəndələri idi. Bu binalar bizim tarixi sərvətimizdir. Onlar qorunur, qorunacaq və gördüyünüz kimi, indi əsaslı təmir edilir.

Durduğum yerdə isə separatçılar qondarma parlament binası inşa etmişdilər. Gördüyünüz kimi, artıq burada heç bir bina yoxdur... Fevralın 26-da mən Xocalıda xocalıların birlikdə Xocalı memorial kompleksinin təməlini qoydum. Burada yerləşmiş, qanunsuz inşa edilmiş şeytan yuvası – dırnaqarası parlament binası və onun yanındakı terror təşkilatının binası fevralın 26-da sökülməyə başladı və yerlə yeksan edildi. Separatçıların izi-tozu da qalmadı. Novruz tonqalı da son təmizləmə işlərini görür”.

Prezident nitqinin sonunda deyib: “Öziz həmvətənlər, buradan xalqa təbriklərimizi çatdırmaq böyük xoşbəxtlikdir. Biz hamımız ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra qürurla yaşayırıq. Biz hamımız fəxr edirik ki, biz özümüzlə ədaləti bərpa etdik, torpaqlarımızı işğalçılardan azad etdik, öz gücümüzü göstərdik və bundan sonra hər kəs bizimlə hesablaşmalıdır, əks təqdirdə, özü peşman olacaq.

Mən bir daha əziz xalqımı qarşıdan gələn bayram münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm, Azərbaycan xalqına cansağlığı, yeni uğurlar arzulayıram. Qarabağ Azərbaycandır!”.

Baharın səhnə çaləngi

Nüvəsində milli dəyərlərimiz, mədəni-mənəvi zənginliyimizlə yanaşı mükəmməl bir tamaşa, mizən, xəlqi səhnə işi də olan Novruz gəlir. Baharın gəlişi, təbiətin oyanışı, insanın təbiətlə təmasının təntənəsi olan bayramın həm də bir həftə sürən istirahət günləri var. İstirahətin ən yadda qalmanı isə mədəni istirahətdir. Bunu nəzərə alaraq biz də teatr-tamaşa müəssisələrinin 20-26 mart tarixlərini əhatə edən repertuarını bir araya gətirdik.

20-25 mart tarixlərində Akademik Milli Dram Teatrında uşaqlar üçün “Sehri buta” tamaşası təqdim olunacaq. Səhnə əsərinin müəllifi və quruluşçu rejissoru Emil Əskərov, quruluşçu rəssamı Əməkdar mədəniyyət işçisi İlham Elxan-oğlu, musiqi tərtibatçısı Kamil İsmayilov, rəqlərin quruluşçusu Lələ Hacıyeva, rejissor assistenti Xanım Həsənovadır. Tamaşada Əməkdar artistlər Mehriban Xanlarova, Əlvida Cəfərov, aktyorlar Rəşad Bəxtiyarov, Nəzrin Abdullayeva, Məhsəti Tahirzadə, Firuzə Balayeva, Elsever Rəhimov, Tural İbrahimov, Rüstəm Rüstəmov, Elçin Əfəndi, Şəhla Əliqızı, Lələ Süleymanova, Rəmin Şixəliyev, Vüsal Mustafayev çıxış edirlər.

davamı səh. 3-də

“İndi oxuyanların çoxu texniki vasitələrlə səslərinə düzəliş verirlər”

Səsyazma mütəxəssisi Əməkdar mədəniyyət işçisi Faiq Babayev: “Səs rejissorluğu xüsusi bir sahədir. Bir sıra ali bədii təhsil ocaqlarında tədris olunur. Bununla bağlı kitablar, dərsliklər də var. Mən o vaxt Moskvada bu sahə üzrə altı aylıq kurs keçmişəm. Bizdə hələlik ali təhsil müəssisələrində səs rejissorluğu ilə bağlı ixtisaslaşmış fakültə yoxdur...”.

səh. 6

Dostluq, mehribanlıq, mədəniyyət bayramı

Baharın müjdəçisi olan Novruz Mərkəzi və Cənubi Asiyadan Qafqaz və Balkan ölkələrinə qədər geniş ərazidə qeyd edilir. Bir sıra xalqlar yaz fəslinin gəlməsini təbiətin canlanması ilə bağlayır, bu münasibətlə şənliklər keçirir, onu yeni ilin başlanğıcı kimi bayram edirlər.

Ənənələrinin və mərasimlərinin zənginliyinə və geniş coğrafiyanı əhatə etdiyinə görə Novruz artıq beynəlxalq bayrama çevrilib. 2009-cu il sentyabrın 30-da UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin sessiyasında (Əbu-Dabi, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri) Novruz ölkəmizin də təşəbbüsü və dəstəyi ilə Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsinin Reprerentativ Siyahısına daxil edilib.

Həmin nominasiya yeddi ölkə adından (Azərbaycan, Türkiyə, Qırğızistan, Özbəkistan, Tacikistan, İran, İraq, Əfqanıstan, Pakistan, Hindistan) əhatə edən çoxmillətli nominasiya faylını qəbul etdi. Bundan əlavə, 23 fevral 2010-cu ildə BMT Baş Assambleyası 21 martı “Beynəlxalq Novruz Günü” elan edib. Hər il olduğu kimi, bu il də Azərbaycanın xarici ölkələrdəki səfirlikləri, mədəniyyət mərkəzləri dost ölkələrin diplomatik nümayəndəlikləri və diasporlarının da iştirakı ilə Novruz şənlikləri keçirirlər. Belə tədbirlərdən biri Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində təşkil edilib. Azərbaycanın Fransadakı səfəri Leyla Abdullayeva çıxış edərək Novruz bayramının mahiyyəti, daşdığı ümumbəşəri dəyərlərdən danışib, onun dostluq, mehribanlıq, mədəniyyət bayramı olduğunu deyib.

davamı səh. 8-də

Qəlb
Sevgi ilə
rəqs
edərsə...

səh. 3

“Bülbül
vokal
məktəbi”nin
hesabat
konserli

səh.3

75-in
içində
bir
55 də var...

səh.4

Xəbər verildiyi kimi, 14-16 mart tarixlərində Bakıda, “Gülüstan” Sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Parçalanmış dünyanın bərpası” mövzusunda XI Qlobal Bakı Forumu keçirilib.

Prezident İlham Əliyev martın 14-də Forumun açılış mərasimində çıxış edib. Dövlət başçısının nitqindən bəzi məqamları diqqətə çatdırırıq.

Bakı Qlobal Forumu Davos Dünya İqtisadi Forumu, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı kimi aparıcı beynəlxalq forumlarla bir cərgədədir. Zənnimcə, bu dəfə iştirakçıların sayı rekord həddədir. XI Forumda 68 ölkədən 400-dən çox qonaq iştirak edir. Beləliklə, biz coğrafiyanı da genişləndirmişik və qonaqlarımız arasında 40-dan çox hazırkı və sabiq dövlət və hökumət başçıları var.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi global gündəlikdə duran ən mühüm məsələləri dünyanın müxtəlif yerlərində qərar qəbul edənlərin diqqətinə çatdırmaq üçün böyük işlər görür. Mən bir daha şəxsən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrələrinə – xanım (Vayra) Vike-Freyberqaya və cənab (İsmail) Serageldinə mükəmməl fəaliyyətlərinə görə minnətdarlığımı bildirmək istərdim.

Ötən görüşümüzdən bu yana dünyada, eləcə də regionumuzda çox hadisələr baş verib. Regionumuzdakı dəyişikliklər lokal xarakterli kimi görünə bilər, əslində isə zənnimcə, onların daha geniş fəsadları var. Çünki bir il bundan əvvəl burada ötən görüşümüzdən bu yana baş verən əsas geosiyasi dəyişikliklər Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin tam bərpasıdır. Bu, həqiqətən də, çox ciddi geosiyasi dəyişiklikdir ki, fikrimcə, həll olunmayan kimi görünən münaqişələrin həllinə çox müsbət təsir göstərəcək.

Sülhə nail olmaq üçün bəzən hərbdən istifadə edilməlidir

Uzun illər ərzində, o cümlədən İkinci Qarabağ müharibəsindən əvvəl hər il burada keçirilən görüşlərimizdə biz hər zaman ədalətsizlik, işğal, beynəlxalq hüququn pozulması, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əməl olunması barədə danışırıq. Biz ədalətin zəfər çalmasını istəyirdik, əfsuslar olsun ki, bu, sülh yolu ilə baş vermədi.

Beləliklə, münaqişənin hərbi-siyasi yolla həlli faktiki olaraq göstərir ki, sülhə nail olmaq üçün bəzən hərbi variantdan istifadə edilməlidir. İndi baş verən də məhz budur. İndi biz Ermənistanla heç vaxt olmadığımız qədər sülhə yaxınırıq. Cənubi Qafqazın müstəqillik tarixində heç vaxt sülh bu qədər yaxın olmayıb. Bu, İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticəsidir. Bu, bizim ötən ilin sentyabrında 24 saatdan da az vaxt ərzində həyata keçirdiyimiz antiterror əməliyyatının nəticəsidir ki, Azərbaycanda separatçılığa birdəfəlik son qoyduq və suverenliyimizi, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik.

Məhz buna görə son 3-4 il ərzində Azərbaycanda baş verənlərin təkə lokal xarakter daşıyan bir məsələ olmadığını deyirəm. Bunun artıq çox müsbət təsiri var və söhbət təkə Cənubi Qafqazdakı vəziyyətdən getmir. Hesab edirəm ki, bu, həll olunmayan kimi görünən münaqişələrin həlli üçün bir model olaraq istifadə edilə bilər. Lakin ən başlıca məsələ, əlbəttə ki, bu, beynəlxalq hüququn alilik prinsipinin tətbiq

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin tam bərpası ciddi geosiyasi dəyişiklikdir

“İndi biz Ermənistanla heç vaxt olmadığımız qədər sülhə yaxınırıq”

olunması ilə baş tutmalıdır. Beynəlxalq hüququn normaları bizim tərəfimizdə idi, Azərbaycan qeyri-qanuni işğala, etnik təmizləməyə və soyqırımına məruz qalmışdı. Bütün bunlar hamımıza yaxşı məlum olan tarixi faktlardır. Biz ədaləti və beynəlxalq hüququ özümüz bərpa etdik. Bizə heç kəs kömək etmədi, biz bunu özümüz etdik.

İndi isə Qarabağ məsələsi öz həllini tapdıqdan sonra biz sülhə çox yaxınırıq. Biz belə hesab edirik. Azərbaycan sülh prosesini davam etdirməyə hazırdır. Hər iki ölkənin xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüşlər bərpa olunub və indi biz düşünürük ki, sülhə nail olmaq mümkündür. Biz bunu istəyirik. Biz tarixi ədaləti və beynəlxalq hüququ bərpa etdik və indi regionda düşmənçiliyə son qoymaq vaxtı yetişib.

Bizə qarşı cəhdləri uğursuz olan Fransa acığını heykəldən çıxarır

Diqqətinizə çatdırmaq istədiyim bir məsələ bizim antiterror əməliyyatı ilə bağlı beynəlxalq reaksiyadır. Beynəlxalq birlik, müxtəlif ölkə və beynəlxalq təşkilatlar öz açıqlamalarında, habelə bizimlə pərdəarxası təmaslarda qeyd edirlər ki, onlar bizim bunu etmək məcburiyyətində qaldığımızı anlaşırlar.

Beynəlxalq reaksiya haqqında danışarkən mən bir ölkənin mövqeyini təəssüflə qeyd etməliyəm. Bu mövqə beynəlxalq ictimaiyyətin yanaşması ilə ziddiyyət təşkil edir. Bu ölkə Fransadır. Mən buna olduqca təəssüf edirəm, çünki 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan və Fransa arasında münasibətlər müsbət istiqamətdə inkişaf edib. Çoxsaylı yüksək səviyyəli səfərlər baş tutub, biznes sahəsində fəal təmaslar olub, iki ölkənin 13 şəhəri digəri ilə qarداşlaşma münasibətlərinə malik olub.

Lakin Fransa hökumətinin İkinci Qarabağ müharibəsinə və antiterror əməliyyatına münasibəti tamamilə qeyri-adekvat oldu. Onlar tərəfindən bu məsələlərin BMT Təhlükəsizlik Şurasına çıxarılması və Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsinə beş dəfə cəhd edilib – yeni, etmədiyimiz

bir əmələ görə. Biz beynəlxalq hüquqa zidd olan addım atmamışıq. Beş cəhdin hər biri uğursuz oldu, çünki Təhlükəsizlik Şurasının digər üzvləri bunu dəstəkləmədi. Daha sonra Avropa İttifaqı çərçivəsində Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiqinə bir neçə cəhd edildi. Həmin cəhdlər də uğursuz oldu. Avropa İttifaqı ölkələrinin əksəriyyəti bunu dəstəkləmədi.

Təəssüflər olsun ki, bundan sonra baş verənləri normal dərk etmək mümkün deyil. Fransada, Azərbaycanın şəhərlərinin biri ilə qaradaşlaşmış Evian şəhərində vandalizm aktı baş verdi. Azərbaycan şəhəri Nativanın heykəli vandalizmə məruz qaldı. Sizə həmin heykəli, üzərindəki qırmızı boyanı və heykəlin qırılmış burnunu təsvir edən şəkilləri nümayiş etdirmək istəyirəm. Bu hadisə Fransada baş verdi və buna səbəb BMT Təhlükəsizlik Şurasında, Avropa İttifaqında Azərbaycanı cəzalandırmaq cəhdlərinin uğursuz olması idi.

Bu hadisədən sonra hakimiyyət orqanları boyanı yumaq və heykəli bərpa etmək əvəzinə onu, sadəcə, бүkdürlər və heykəl belə бүkülmüş vəziyyətdə bir və ya iki ay qaldı. Vandalizmi dayandırmaqla bağlı bu ölkədəki səfirliyimiz və digər kanallarla Fransa hakimiyyət orqanlarına, Evian şəhərinin meriyasına müraciətlər edildi. Çünki heykəlin belə бүkülmüş vəziyyətdə saxlanması və hətta bu boyanın yuyulmasına cəhdin belə edilməməsinin özü vandalizm aktıdır. Fransa hökuməti, Evian meriyasının rəsmiləri tərəfindən buna heç bir reaksiya verilmədi.

Belə olan halda biz israr etdik ki, bu heykəl oradan təxliyə edilsin. Çünki bunu özümüzə təhqir hesab etdik. Bu, bizi alçalmaq demək idi. Bir çox hallarda özünü mənəvi lider kimi qələmə verən Fransa kimi bir ölkədə belə hallar qəbul edilməzdir. Heykəlin Evian şəhərindən Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin qarşısında olan bağçaya təxliyə edilməsi üçün bizə bir neçə ay lazım oldu və hazırda Nativanın abidəsi oradadır.

Bu, suverenliyimizi bərpa etdikdən sonra üzəlgədiklərimizin bir nümunəsidir. Bu, ikili standartların göstəricisidir.

Ukraynaya ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə kömək üçün qoşun göndərəcəyini bəyan edən Fransa öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş Azərbaycanı cəzalandırmağa çalışır.

Heç kəsdən asılı olmayan ölkə uğurla inkişaf edə bilər

Biz əminik ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi COP29-a hazırlıq işləri və tədbirin keçirilməsi zamanı Azərbaycanın fəal tərəfdaşı olacaqdır. COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi Azərbaycanın yaşıl keçidlə bağlı səylərinin qəbul edilməsidir. Dəfələrlə ictimai bəyanatlarda da dediyim kimi, neft və qaz sərvətlərinə sahib olmağımız bizim günahımız deyil və biz buna görə tənqid edilməməliyik. Bizim niyyətimiz iqlim məsələlərinə töhfə verməkdir. Artıq yaşıl keçidlə bağlı bütün gördüyümüz işlərin praktiki nəticələri var.

Ötən ilin oktyabrında biz Qafqazın və Mərkəzi Asiya regionunun 230 meqavat gücündə ən böyük günəş elektrik stansiyaının açılışını etdik. Daha iki stansiya ilə bağlı hazırlıq və tikinti işləri gedir. Hazırda biz Xəzər dənizindən Qara dənizə və Avropaya qədər uzanacaq yaşıl enerji elektrik kabelinin inşası ilə fəal şəkildə məşğuluq və həmin layihənin texniki əsaslandırılması demək olar ki, hazırdır.

Beləliklə, birincisi, COP29 bizə onu nümayiş etdirməyə imkan verəcəkdir ki, müstəqil yaşayan və heç kəsdən asılı olmayan bir ölkə uğurla inkişaf edə bilər. Bu, həm də Azərbaycanın son 30 ildə apardığı düzgün siyasəti nümayiş etdirir. Praktiki nöqtəyi-nəzərdən isə bu, bizim üçün həmrəyliyə töhfə vermək fürsəti olacaq. Çünki bizim dördillik sədrliyimiz nəticəsində 120 üzvlə BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat olan Qoşulmama Hərəkatında xüsusi ab-hava yarandı. Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə Azərbaycan strateji tərəfdaşlığa dair bəyannamə imzalayıb. Biz 50-dən çox ölkəni birləşdirən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvüyük. Yəni, bu müxtəlif ölkələri bir araya gətirmək imkanına maliklik və bu gün iqlim məsələlərinin həll edilməsi üçün məhz buna ehtiyac var.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı Dialog Forumuna tərəfdaşlığı davam etdirəcək

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı Bakıda keçirilən Dünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunun tərəfdaşı olaraq öz dəstəyini daim göstərilib.

Bu barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin martın 13-də BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos ilə görüşündə qeyd olunub. Görüşdə Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunun Azərbaycanda uğurla keçirildiyi və bu ənənənin bundan sonra da davam edəcəyi bildirilib.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos bu fikri martın 16-da Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Adil Kərimli ilə görüşündə də vurğulayıb.

Nazir söhbət zamanı Azərbaycanla Sivilizasiyalar Alyansı arasında münasibətlərin müsbət dinamika ilə inkişaf etdiyini qeyd edib.

Ölkəmizə yenidən səfər etməkdən məmnunluğunu bildiren Migel Anxel Moratinos “Bakı Prosesi” çərçivəsində bu ilin 1-3 may tarixlərində paytaxtımızda keçiriləcək VI Dünya Mədəniyyətlərarası Dialog Forumunda Sivilizasiyalar Alyansının əsas tərəfdaş kimi fəal iştirak edəcəyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Bu o deməkdir ki, çoxdan gözlənilən sülh bərqərar olacaq

əvvəli səh. 1-də

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, hazırda isə biz Ermənistanla sülh danışıqlarının fəal mərhələsindəyik: “Sülh danışıqlarına başlamağın bizim təşəbbüsümüz olduğunu bir daha bildirmək istərdim. Bu günəqədər sülh sazişinin layihəsinə dair ermənistanlı həmkarlarla 7 dəfə şərhlərin mübadiləsi baş tutub. Xarici işlər nazirləri və sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı Baş nazirlərin müavirləri arasında keçirilmiş görüşlər məsələnin həlli üçün yaxşı imkan olduğunu nümayiş etdirir. Bu yaxınlarda qeyd etdiyim kimi, biz sülhə heç vaxt olmadığımız qədər yaxınırıq.

Bu gün isə hesab edirəm və ümidvaram ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası nəticəsində bu mövzuda, nəhayət, nəticə əldə ediləcək. Zənnimcə, bu, Cənubi Qafqazda çox ciddi dəyişiklik olacaq. Bu isə o deməkdir ki, burada çoxdandır gözlənilən sülh bərqərar olacaq”.

əvvəli səh. 1-də

Sərginin ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daha bir göstəricisi olduğunu qeyd edən Anar Ələkbərov deyib: “Heydər Əliyev Mərkəzi hazırda beynəlxalq konfransla-

rın, sərgilərin keçirilməsi üçün platformaya çevrilib. Bu tədbirin keçirilməsinə göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürümüzü bildirmək istərdik. Bu gün biz Özbəkistan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyevanın və Özbəkistan Mədəniyyətinin və İncəsənətinin İnkişafı Fondunun sayəsində Heydər Əliyev Mərkəzində Özbəkistana həsr olunan birinci tədbiri keçiririk...”

Özbəkistan Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyeva Azərbaycanda olmaqdan və bu sərginin təşkilindən məmnunluğunu ifadə edib: “Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində “İlmələrdə yaşayan irs: Özbəkistan tikmələrinə səyahət” adlı böyük sərgi açılır. Bu sərgi tək cə dekorativ-tətbiqi sənət kolleksiyasını nümayiş etdirmir, həm də Özbəkistanın mədəni irsinin zəngin müxtəlifliyinin canlı şahidi, onun tarixi dərinliyinin və mədəni təkamülünün təcəssümüdür”.

Özbəkistan ilə Azərbaycan arasında bənzərsiz tarixi əlaqələrin mövcudluğunu qeyd edən Saida Mirziyoyeva deyib: “Hər iki dövlət çoxəsrlik tarixə və zəngin mədəni ənənələrə malikdir. Özbəkistanı və Azərbaycanı tarixdə, mədəniyyətdə və ənənələrdə çoxsaylı ortaq məqamlar birləşdirir. Hər

“Bizi mədəniyyətdə və ənənələrdə ortaq məqamlar birləşdirir”

iki xalq qonaqpərvərliyi, zəngin milli mətbəxi və tikmə, ağac üzə-

“Dörd fəsil” və s. xalça nümunələri böyük maraqla qarşılanıb.

zaman Özbəkistanda digər sənət növləri arasında xüsusi yer tutub.

rində oyma, keramika kimi nadir xalq sənəti irsinə sahibdir. Qoy bu böyük tədbir xalqlarımız arasında daha bir körpüyə, gözəllik və harmoniya ilə bağlı ortaq səylərimizin sübutuna çevrilsin”.

Çıxışlardan sonra Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Özbəkistan Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyeva Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə hazırlanan “Azərbaycan xalçası – ilmələrin rəqsi” və “Kukla incəsənətdə” sərgiləri ilə tanış olublar.

Qeyd edək ki, xalça kolleksiyası səkkiz il ərzində ərsəyə gəlib. Qədim sənətə yeni nəfəs verən sərginin kolleksiyasındakı “Yaranış”, “Şikargah”, “Xan oyu”, “Cəng və barış”, “Bəndi-rumi”, “Şəbə-kəli”, “Adəm və Həvvə”, “Ağac”, “Narlı”, “Göllü”, “Ləçək-turunc”,

“Kukla incəsənətdə” sərgisində isə 200-dən çox kukla nümayiş etdirilir. Həmin əsərlərin çoxu beynəlxalq kukla festivalları və biennalələrində qalib olub.

Daha sonra Mehriban Əliyeva və Saida Mirziyoyeva “İlmələrdə yaşayan irs: Özbəkistan tikmələrinə səyahət” sərgisinin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsiblər və ekspozisiya ilə tanış olublar.

Məlumat verilib ki, Özbəkistan Mədəniyyətinin və İncəsənətinin İnkişafı Fondu ilə birgə keçirilən sərgidə bu ölkənin muzey toplusundan olan 140-dan çox dekorativ-tətbiqi sənət nümunəsi nümayiş etdirilir. Dost ölkənin mədəni-tarixi irsinə və milli geyimlərinə həsr olunan ekspozisiya XIX-XX əsrlərdə Özbəkistana xas sənətkarlığın dirçəlişini əks etdirir. Buxaranın qızıl tikmələri hər

“İlmələrdə yaşayan irs: Özbəkistan tikmələrinə səyahət” sərgisi bir neçə bölmədən ibarətdir: kişilərin milli geyiminin əsas elementi olan qızıl naxışlı çapanlar (uzun üst geyim) bölməsi; Daşkənd, Cizax, Səmərqənd, Şəhrisabz, Nuxata və Buxara kimi şəhərlərdə əl ilə işlənmiş, əsasən gül və ulduz motivlərinin üstünlük təşkil etdiyi dekorativ tekstil – suzani nümunələrinin nümayiş olunduğu tikmə bölməsi; Səmərqənd, Buxara və Qaraqalpaqstandan olan qədim ustaların gümüşdən, firuzə və digər qiymətli daşlardan hazırladıqları zərgərlik nümunələri bölməsi.

Tədbirdə Özbəkistanın milli musiqisi səsləndirilib.

Bakı sakinləri və paytaxtımızın qonaqları Heydər Əliyev Mərkəzində sərgi ilə iyulun 1-dək tanış ola bilərlər.

Ankarada “Novruz naxışları”

əvvəli səh. 1-də

Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyinin birinci katibi İslam Quliyev TÜRKSOY-un yarandığı gündən Türk dünyası mədəniyyəti və sivilizasiyası üçün həyata keçirdiyi işləri yüksək qiymətləndirib.

Mədəniyyət Nazirliyinin TÜRKSOY-dakı təmsilçisi Elçin Qafarlı Azərbaycan Milli Məclisi Mədəniyyət komitəsinin sədri Fazil Mustafanın sərgi ilə bağlı TÜRKSOY-un baş katibi Sultan Rəvə ünvənlandığı təşəkkür məktubunu oxuyub.

Qardaş Türkiyədə də əsərlərinə maraq yarana-çağına ümid etdiyini bildiren A.Hüseynov deyib: “80 illik yubileyimlə əlaqədar artıq 4-cü sərgi keçirilir.

Bunlardan 3-ü Bakıda olub. Sonuncunun Ankarada təşkil olunmasına qərar verildi. Qardaş ölkədə folklor nümunələrini nümayiş etdirmək mənim üçün çox xoş oldu. Sevincliyəm və inanıram ki, bu əsərlərin Türk dünyasına müsbət təsiri olacaq”.

Rəssama “TÜRKSOY-30” xatirə medalı təqdim olunub.

Azərbaycan xalq mahnılarının müşayiəti altında sərgi iştirakçılarına Novruzun atributu olan səməni və şirniyyatlarımız təqdim edilib.

Mehparə Sultanova
Ankara

Özbəkistanın Mədəniyyət və İncəsənətin İnkişafı Fondunun dəstəyi ilə Bakıda “Lazgi. Qəlb və Sevginin rəqsi” adlı balet tamaşasının təqdimatı oldu. İndiyədək müxtəlif ölkələrdə nümayiş olunan səhnə əsəri UNESCO tərəfindən Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsinin Reprzentativ Siyahısına daxil edilən özbək xalq rəqsi lazgiyə həsr edilib.

Məşhur balet tamaşası iki gün – martın 16-da və 17-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının səhnəsində təqdim edildi. Birinci gün tamaşanı izləyənlər arasında Özbəkistan Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyeva, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov, Prezident Administrasiyası Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, mədəniyyət naziri Adil Kərimli, Milli Məclisin deputatları, çoxsaylı mədəniyyət və incəsənət xadimləri vardı.

Bu tamaşanın hazırlanması, xaricdəki uğurlu nümayişləri barədə vaxtilə məlumat vermişdik. Üstəlik, arzulamışdıq ki, bir gün bu tamaşaya biz də baxmaq imkanı qazanaq. “Lazgi. Qəlb və

Sevginin rəqsi”nin dünya səhnələrində alqışlar qoparandan sonra Bakıda nümayişi xoş sürpriz oldu.

Bizim daha çox “Qaragöz, boy-boy” özbək xalq mahnısı kimi tanıdığımız “Xarəzm lazgisi” qədim rəqs növü olub, Xarəzmşahlar dövründə təkcə gözəllik deyil, həm də qəhrəmanlıq rəqsi kimi məşhurlaşmış. Əslində, 19 mürəkkəb əsas rəqs hərəkətindən ibarət “Xarəzm lazgisi”ni layiqincə ifa etmək elə sənət qəhrəmanlığıdır. Həm qadınların, həm də kişilərin ifa etdiyi bu rəqsdə melodiya çalınmağa başlayandan bitənədək rəqqas musiqinin tempinə uyğun olaraq daha iti hərəkət etməyə başlayır, üstəlik, ifa zamanı mimikaya, artistizmə verilən tələbləri də gözleməlidir.

Balet tamaşası beynəlxalq komandanın zəhməti sayəsində ərsəyə gəlib. Layihənin ideya rəhbəri Özbəkistan Respublika-

Qəlb Sevgi ilə rəqs edərsə...

Qədimlik və çağdaşlıq qovuşar

sı Prezidentinin köməkçisi Saida Mirziyoyeva, məsləhətçiləri – görkəmli rəqqas və xoreoqrafiklər Gülnora Musayeva və Gövhər Mətyakubovadır. Tamaşanın musiqi kompozisiyası və aranjmanı Davidson Cakonelloya məxsusdur. Davidson Cakonellonun sənətə balet artisti olaraq başlaması onun başqa bir xalqın milli musiqisini daha yaxın-

dan duymağını və çatdırmasını şərtləndirir. Baletin libretto və xoreografiyası isə dünyaşöhrətli Raul Raymondo Rebekin (Almaniya) istedadının məhsuludur. Ssenografiyanın müəllifi də tanınmış multimediaçı rəssam, yaponiyalı Yoko Seyama, geyim dizayneri əslən rusiyalı Frol Burimski, işıq üzrə rəssamı isə çexiyalı Tim Vatslavekdir.

“Lazgi. Qəlb və Sevginin rəqsi” balet tamaşası şərti olaraq 4 hissəyə bölünüb: “İpək yolu vahəsi”, “Təbiət elmləri muzeyində”, “Müasir dövr və ənənələr”, bir də “Sevgi və Qəlb”. Tamaşada Ə.Nəvai adına Özbəkistan Dövlət Akademik Böyük Teatrının balet truppası çıxış edir. Əsas partiyaları Özbəkistanın Əməkdar artisti Nadirə Xamrayeva (Qəlb), solistlər Ulucbəy

Artıkova solo xalq rəqsini ifa edir. “Lazgi. Qəlb və Sevginin rəqsi” tamaşası bir neçə ölkənin böyük səhnələrində uğurla qarşılandıqdan sonra Azərbaycana gəldi... Beləcə, biz də bu unikal tamaşanı seyr etdik – rəqs dili ilə ənənələrin və müasirliyin üzvi qovuşduğu Qəlb və Sevginin rəqsinin şahidi olduq.

Gülçəhan Mirməmməd

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində “Türk xalqlarının geyim və zərgərlik mədəniyyəti” adlı sərgi təşkil edilib. Əziz bəy-rəmizimiz Novruzun UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsi üzrə Reprzentativ Siyahısına salınmasının 15-ci ildönümünə həsr olunan sərgi Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Xalça Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşir.

Martın 15-də açılışı keçirilən ekspozisiyada Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Macarıstan, Özbəkistan, Türkiyə və Türkmənistanə aid ənənəvi qadın geyimləri və zərgərlik əşyaları nümayiş etdirilir. Ekspozatlar Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi-

nin, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun kolleksiyalarına, eləcə də Macarıstan Xalq Sənətkarları Assosiasiyasının üzvü, Orta Asiya xalqlarının geyim kolleksiyaçısı Virciniya Morqan-Hayata aiddir.

Mədəniyyət nazirinin müşaviri Əməkdar incəsənət xadimi Ca-

Türk xalqlarının geyim və zərgərlik sərgisi

hangir Səlimxanov çıxış edərək nazir Adil Kərimlinin təbriklərini çatdırdı, milli geyimlərin xalqların tarixindəki rolu, mədəni irsin qorunub saxlanılmasında və təbliğində muzey ekspozatlarının əhəmiyyətini vurğuladı.

Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Aktotı Raimkulova türk xalqlarının mədəniyyətinin təbliğində belə sərgilərin əhəmiyyətli olduğunu dedi. Bildirdi ki, sərgidə nümayiş olunan hər bir nümunə özünəməxsus rəng çalarlarına, bədii quruluşlarına, materialların növlərinə və texnoloji xüsusiyyətlərinə görə bir-birindən fərqlənir.

Tarix elmləri doktoru, diplomat Həsən Həsənov dedi ki, bir çox ölkələrin böyük muzeylərində türk xalqlarının mədəniyyətinə dair ekspozatlar mövcuddur. Yaxşı olardı ki, gələcəkdə türk respublikalarının səfirlikləri bu qəbildən sərgilər təşkil etməklə qardaş xalqların mədəni irsinin təbliğinə töhfə versinlər.

Virciniya Morqan-Hayat sərginin təşkilatçılarna təşəkkür edərək təqdim olunan ekspozatlarla bağlı düşüncələrini bölüşdü.

Çıxışlardan sonra 3 nömrəli Uşaq-gənclər inkişaf mərkəzi kollektivinin ifasında türk xalqlarına aid rəqslər təqdim olundu.

Qonaqlar sərgi ilə tanış oldular. Sərgidə türkdilli xalqların incə tikmələrlə bəzədilmiş zəngin geyim və zərgərlik nümunələri təqdim edilir. Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin kolleksiyasından Gəncə, Qarabağ və digər bölgələrdə müxtəlif texnikalarda hazırlanan XIX əsrə aid zərif parçadan pərdə, toy adətlərini əks etdirən qadın aksesuarları, geyimlər və s. ziyarətçilər tərəfindən maraqla qarşılandı.

Qeyd edək ki, 31 mart tarixindəki ziyarət üçün açıq olacaq sərgi çərçivəsində ustad dərsi və mühazirələr keçiriləcək.

L.Azəri

Baharın səhnə çələngi

əvvəli səh. 1-də

Akademik Musiqili Teatrın səhnəsində 22 martda yazıçı-dramaturq Əmir Pəhləvanın “Sevən-lərindir dünya” əsəri əsasında hazırlanan ikihissəli məzhəkə nümayiş olunacaq. Məişət komediyasının quruluşçu rejissoru Elməddin Dadaşovdur. Ertəsi gün Üzeyir Hacıbəylinin “O olmasın, bu olsun” komediyası səhnədə olacaq. Xalq artisti Cənnət Səlimovanın quruluş verdiyi tamaşada Məşədi İbad rolunu Əməkdar artist Şövqi Hüseynov ifa edəcək. 24 martda isə tamaşaçıları “Paris Notr-Dama ithaf” (quruluş: Samir Qulamov) gözləyir.

Akademik Rus Dram Teatrı bayram günlərində uşaqlar üçün tamaşalara üstünlük verib. Martın 23-də A.Puşkinin “Balıqçı və balıq haqqında nəğil” əsərində tamaşa göstəriləcək. Quruluşçu rejissor Raulya Türkan, səhnə tərtibatçısı Əməkdar mədəniyyət işçisi Aleksandr Fyodorov, musiqi tərtibatçısı Əməkdar mədəniyyət işçisi Vladimir Neverovdur. Martın 24-də “Ələddin, şahzadə Jasmin və səhrli çıraq cininin sərgüzəştləri” oynanılacaq. Bu tamaşanın da quruluşu və xoreoqrafik həlli R.Turkana, səhnə tərtibatı A.Fyodorova, musiqi tərtibatı V.Neverova aiddir.

Dövlət Pantomima Teatrı tətil günlərində repertuarından son illərin iqi maraqlı səhnə nümunəsini göstərəcək. 23 martda Səbinə Hacıyevanın “Dejavü”, 24 martda isə Nargilə Qəribovanın “Adsız” tamaşaları oynanılacaq.

Gənc Tamaşaçıları Teatrı həm uşaqları, həm də böyükləri nəzərə almağa çalışıb. Martın 22-də teatrın işi – “Tiq-tiq xanım” səhnədə olacaq. A.Şaiqın nağılı əsasında hazırlanan tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Nicat Kazimov, rəssamı

Mustafa Mustafayevdir. Səhnə əsərində Aydan Həsənzadə, Xəyalə Qasimova, Nuranə Hüseynova, Aybəniz Heydərova, Könül Əbilova, Fəridə Qurbanova və b. iştirak edirlər.

Martın 23-də Xalq artisti Cənnət Səlimovanın quruluş verdiyi “Göyçək Fatma” nümayiş olunacaq. Nağıl-tamaşada əsas rolları Xalq artistləri Nübar Novruzova, Nəibə Allahverdiyeva və aktrisa Asya Atakişiyeva ifa edirlər. 24 martda tamaşaçıları M.F.Axundzadənin “Hekayəti-xırs-quldurbasın” (quruluş: Xalq artisti C.Səlimova) gözləyir. Əsas rolları Xalq artisti Qurban İsmayilov, Əməkdar artistlər Şövqi Hüseynov, Gülnar Nəbiyeva və Nofəl Vəliyev ifa edirlər.

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrında 20 martda “Tiq-tiq və Taq-taqın nağılı” (quruluş: Əməkdar artist Qurban Məsimov) və rus dilində “Durna balığı” (quruluş: Anar Məmmədov) tamaşaları göstəriləcək. 21 mart gününü xalq nağılı əsasında Q.Məsimovun quruluş verdiyi “Yeddi nar çubuğu” və “Çipollino” (rus dilində; quruluşçu rejissor Yelena Matsxanaşvili) göstərəcək.

Martın 22-də repertuarda “Cırt-dan”, “Üç cəsur”, ayın 23-də “Maşa və Ayı”, “Ələddinin səhrli çırağı”, martın 24-də “Qırmızıpapaq”, “Durna balığı” var. 25 martda yolunu bu teatrdan salanlar “Məlikməmməd” və “Pişiyin evi”, 26 martda isə “Düyməcik” və “Gözəl və Bədheybət” tamaşalarına baxmaq imkanı qazanacaq.

Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı martın 16-dan 25-dək hər gün uşaqlar üçün “Nar ağacı” tamaşasını göstərir. “Məlikməmməd” nağılı əsasında Ağəddin Babayevin pyes halına saldıqı nümunəyə teatrın rejissoru Lələ Şirinova quruluş verib. Bayram günləri teatrdə “Elimizə bahar gəlir” adlı şənliklər də keçiriləcək.

Bayram istirahətini paytaxtdan kənarda keçirəcək teatrsevərlər üçün də zəngin sənət menyusu var.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının Novruz şənliyi martın 18-dən 23-dək davam edəcək.

Lənkəran Dövlət Dram Teatrı xalq bayramına “Yaxşılağa yaxşılaq”la qoşulur. Günay Səlimsoyun Miraslan Ağayevin pyesi əsasında hazırladığı tamaşanın mövzusu xalq nağılından götürülüb.

Gəncə Dövlət Kukla Teatrı martın 16-dan 26-dək “Novruzun Baharı” adlı ədəbi-bədii, musiqili bayram tamaşası nümayiş etdirəcək.

Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının bayram repertuarında bu dəfə “Saçları səməni oğlan” var.

Ağdam Dövlət Dram Teatrı da Novruz sevincini tədbir-tamaşa ilə nümayiş etdirməyə hazırlaşır.

Mingəçevir Dövlət Dram Teatrında 20-21 mart tarixlərində Arzu Soltanın “Fidan və Qoğal” əsərinin motivləri əsasında hazırlanan tamaşa (quruluş: İntiqam Soltan) nümayiş olunacaq.

Füzuli Dövlət Dram Teatrı 20, 21, 22 mart tarixlərində Vəqif Vəliyev və Şəlalə Kərimovanın birgə işi olan “Novruz sərgüzəştləri”ni, martın 23-də Xaqani Əliyevin müəllif işi “Molla Nəsrəddin”, 25-26 martda isə Ələsgər Qurbanovun “Tənbəl Əhməd” tamaşalarını göstərəcək.

Naxçıvan Dövlət Milli Dram Teatrının “Cırt-dan Novruza gəlir” adlı bayram tamaşasının ssenari müəllifi və rejissoru Qabil Əkbərovdur.

Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrında 20, 21 və 22 martda “Saçları səməni oğlan”, 25 martda “Keçinin şəkəsi”, 23 martda “Göyçək Fatma”, 24 martda “Qoğalın sərgüzəşti”, 26 martda isə “Tiq-tiq xanım” tamaşaları nümayiş olunacaq.

Həmidə Nizamiqızı

Konsert salonlarının bayram programında nələr var?

Bir həftə davam edəcək Novruz tətili günlərində konsert salonlarında bir-birindən maraqlı proqramlar təqdim olunacaq.

Martın 24-də Heydər Əliyev Sarayında “Baharın səsi” adlı konsert keçiriləcək. Proqramda Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı solistlərinin ifasında muğam, təsnif və xalq mahnıları səsləndiriləcək. Gecədə Xalq artistləri Mənsur İbrahimov, Gülyaz Məmmədova, Nəzakət Teymurova, Əməkdar artistlər Təyyar Bay-

ramov, Səbuhi İbayev və digər ifaçılar səhnəyə çıxacaqlar.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Torpaq çərşənbəsi günü (19 mart) “Cücələrim” mahnı və rəqs ansamblı tamaşaçıların gözüünə gələcək. Proqramda milli, müasir və klassik rəqslər, caz və estrada vokalı, instrumental kompozisiyalar ifa olunacaq. Elm və Təhsil Nazirliyi Respublika Uşaq-Gənclər İnkişafı Mərkəzinin dərnək üzvləri olan rəqqaslar, idmançılar, vokal və instrumental ifaçılar öz məhərrətlərini göstərəcəklər.

“Bülbül vokal məktəbi”nin hesabat konserti

Xəbər verdikimiz kimi, ötən il Əməkdar artist, tanınmış vokal ifaçısı Ramil Qasimovun təşəbbüsü ilə bu sənətə yeni gələn gənclər üçün “Bülbül vokal məktəbi” yaradılıb.

Martın 15-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mədəniyyət Mərkəzində “Bülbül vokal məktəbi”nin ilk hesabat konserti keçirildi.

Konsertdən əvvəl çıxış edən Ramil Qasimov layihə haqqında məlumat verdi. Dedi ki, məktəbin məqsədi daha Bülbülün bizə miras qoyduğu Azərbaycan vokal məktəbi ənənələrini gələcək nəsillərə aşılamaqdır: “Bu gün vokal məktəbinin ilk hesabat konsertidir. Mərhum müəllimim, Xalq artisti Mobil Əhmədov Bülbüldən öyrəndiklərini bizlərə çatdırdı. Biz də onu yeni nəsillərə ötürürük. “Bülbül vokal məktəbi”nin bütün şagirdlərinə uğurlar arzulayıram”.

Daha sonra söz musiqiyə verildi. “Bülbül vokal məktəbi”nin şagirdləri Tunar Cəfərov, Mehdi Niftəliyev, Şəhriyar Əliyev, Elşən Məmmədov, Fidan Sultanova, Nəzrin Mansırlı, Lələ Namazova, İbrahim Quliyev, Fidan Məmmədova və başqaları rəngarəng proqramla çıxış etdilər.

Proqramda Ü.Hacıbəylinin “Sevgili canan”, Neapolitan mahnısı “Santa Lucia”, E.Kapuanın “O sole mio”, F.Əmirovun “Sevil” operasından Balashın nəğməsi, S.Rüstəmovun “Ağgöz”, A.Falconierinin “O bellissima capelli”, Z.Bağırovun “Aygünün mahnısı”, S.Ələsgərovun “Şuşa”, V.Adıgözəlovun “Bakı” və digər əsərlər səsləndirildi.

Sonda bütün ifaçılar birlikdə Polad Bülbüloğlunun “Şən Azərbaycan” mahnısını söylədilər və xatirə şəkli çəkdirildi.

Nurəddin

Uşaq Filarmoniyasının “Naxışlı Novruz”u

Dövlət Uşaq Filarmoniyası martın 15-də Gənc Tamaşaçıları Teatrının səhnəsində “Naxışlı Novruz” adlı konsert proqramını təqdim edib.

Musiqi axşamında xalq və bəstəkar mahnıları və rəqlərimiz ifa olunub. “Musiqili uşaq teatrı”nın səhnəcikləri xüsusi maraqla qarşılanıb. Novruz adətləri – qapı pusmaq, papaq atmaq və s. eləcə də Bahar qızı, Göyçək Fatma, Cırt-dan obrazlarının səhnədə görünməyi uşaqları daha çox sevindirib.

Filarmoniyanın “Sədə” xalq çalğı aletləri ansamblı, “Şəms” uşaq xoru, “Güləbətin” vokal ansamblı, “Musiqili uşaq teatri”, oğlan və qızlardan ibarət rəqs ansamblının rəngarəng çıxışları konsertə əlavə rəng qatıb.

Program “Yallı” rəqsinin sadaları altında bütün iştirakçıların səhnədə birgə rəqsi ilə başa çatıb.

Martın 23-də Kamera və Orqan Musiqisi Zalında “Kiçik gecə serenadası” adlı konsert keçiriləcək. “Mystery Ensemble”nin parlaq, həyat dolu və rəngarəng ifalarının yer aldığı konsertdə XX əsr bəstəkarlarının əsərləri də yer alıb.

Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında isə martın 20-dən 24-dək “Bahar qızı və Cəfərin sirri” adlı tamaşa nümayiş olunacaq. Novruz bayramı ərəfəsində ölkəmizə gələn Cəfərin səhrli səməni üçün hiyləgər düşüncələri var. Elə ona görə də Bahar qızı və dostlarının səhrli səməni xilas etmək üçün köməyinə ehtiyacı var...

Lalə

Martin 19-da ölkəmizdə Novruzun sonuncu müjdəçisi olan Torpaq çərşənbəsi qeyd olunur. Artıq elimizə bahar gəlir, təbiət canlanır. Türk etnik-əxlaqi dəyərlər sistemində torpaq yurd, vətən, el-oba anlayışına söykənir və buna görə də müqəddəs hesab olunur. İllər öncə yağı zülmündən yurdundan didərgin düşən soydaşlarımız artıq Novruzunu öz ocaqlarında qarşılayırlar. Sərhədləri bütləşsən, suverenliyi tam bərpa olunan ölkəmizin hər yerində bayram tonqalları qalınır. Bölgələrdəki mədəniyyət müəssisələrində də Novruz bayramı münasibətilə müxtəlif tədbirlər keçirilir.

Qazax şəhər 1 nömrəli Uşaq musiqi məktəbi "Fəsillərin gözəli" adlı konsert proqramını təqdim edib. Qazax rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən konsertdə mahnılar, rəqslər ifa olunub, Novruz personajları iştirakçıları təbrik ediblər. Şagirdlərin hazırladıqları səhnəciklər maraqla qarşılanıb.

Tovuz rayon Aşıq Əsəd Rzayev adına Uşaq musiqi məktəbinin təşkilatçılığı ilə Abulbəyli kənd Folklor evində "Yurdumuza bahar gəlir" adlı konsert proqramı təqdim edilib. Tədbirdə Qazax-Tovuz RMI-nin reisi Nurrəddin Mehdiyev, mədəniyyət işçiləri və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər. Xalq mahnı və rəqsləri, müxtəlif alətlərdə ifalar, məktəbin xor kollektivlərinin çıxışları alqışlarla qarşılanıb.

Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrı Novruz bayramı ərəfəsində uşaqlar üçün yeni tamaşa

təqdim edib. Vüqar Haqverdiyevin "Saçları səməni oğlan" əsəri əsasında hazırlanan tamaşanın quruluşçu rejissoru Bağır Əhmədov, rəssamı Bədət Bədəlov, musiqi tərtibatçısı Şaiq Qardaşovdur. Qusar Mədəniyyət sarayında nümayiş olunan tamaşa üçün Novruz atributları ilə zəngin səhnə dekorasiyası qurulub.

Ağcabədi rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanası "Açdı çiçək, gəldi yaz" adlı sərgi-tədbir təş-

Yurdumuza bahar gəlir

kil edib. Kitabxana əməkdaşları tədbirdə iştirak edən məktəblərə Novruz ənənələri haqqında məlumat veriblər. Sonra birlikdə müxtəlif oyunlar oynanılıb, rəqslər ifa edilib.

Şirvan şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin Şirvan Folklor evi, həmçinin Şirvan klubu Mərkəzi Kitabxana ilə birgə konsertlər təşkil ediblər. "Gur", "Aysun" rəqs kollektivlərinin üzvləri, Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri, incəsənət ustaları baharı tərənnüm edən çıxışlarla tamaşaçıların zövqünü oxşayıblar.

Biləsuvar şəhər Orxan Əkbərov adına Uşaq incəsənət məktəbində "Yurdumuza bahar gəlir" adlı tədbir keçirilib. RMI-nin reisi Şahin Şahbazovun da iştirak etdiyi tədbirdə Novruza aid adət-ənənə-

lər nümayiş etdirilib. Rəssamlıq sinfi şagirdlərinin bayrama həsr etdikləri əl işlərindən ibarət sərgi qonaqlarda xoş təəssüratlar yaradıb.

ramı münasibətilə tədbir keçirilib. Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçıları rəqs və idman səhnələrini, xalq yaradıcılığı nümunələrini izləyiblər.

Qəni Vəliyev adına Lənkəran şəhər Mədəniyyət Mərkəzində bayram tədbiri keçirilib. Milli geyimli məktəblilər Keçəl və Kosa obrazlarını

təqdim olunub, Novruz səhnəcikləri, sərgilər nümayiş etdirilib.

Masallı rayon Ərkivan qəsəbə Sənətkarlıq evi və Əlvən Bağirov adına 4 saylı orta məktəbin birgə təşkilatçılığı ilə Novruz bay-

ramı münasibətilə tədbir keçirilib. Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçıları rəqs və idman səhnələrini, xalq yaradıcılığı nümunələrini izləyiblər.

Laçın şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbdə bayram tədbiri keçirilib. Milli geyimli məktəblilər Keçəl və Kosa obrazlarını təqdim ediblər. Həmçinin açılan bayram süfrəsi şəkərbura, paxlava, qoğal və digər şirniyyatlarla bəzədilib. Şagirdlər yumurta rəqşüsdürüb, oyunlar oynayıb, rəqslər ediblər.

Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzində Novruz bayramına aid milli adət-ənənələrimizi əks etdirən nümunələrə, o cümlədən əlilliyi olan şəxslərin əl işlərinə baxış keçirilib.

Tədbir "Hophopnəmə" kitab mərkəzində davam edib. Rayon icra başçısının birinci müavini Həsən Həsənov, Sosial Xidmətlər Agentliyi idarə heyətinin sədri Vüqar Behbudov, Mil-Muğan RMI-nin reisi Faiq Xudanlı çıxış ediblər. Uşaq incəsənət və musiqi məktəblərinin şagirdləri, dər-nək üzvləri və şəhid övladlarının ifasında musiqilər, rəqs nümunələri təqdim edilib, şeirlər səsləndirilib.

Salyan Dövlət Kukla Teatrı Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Bahar sovağı" adlı tamaşa nümayiş etdirib. Kosa, Keçəl, Bahar qızı və başqa Novruz personajlarının iştirakı ilə nümayiş olunan tamaşa bala-laların xüsusi marağına səbəb olub. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar mədəniyyət işçisi Laləzar Hüseynova, quruluşçu rəssamı Ceyhun Rüstəmbəyli, rəssamı Gülay Abasova, musiqi tərtibatçısı Elvin İsayev, rejissor assistenti Aynur Ağalarovadır.

Hazırladı: N.Məmmədi

Kuklaçılar Lənkəranda

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı "GID CSR Consulting" şirkətinin təşkilatçılığı və "Baku Electronics" şirkətinin dəstəyi ilə Lənkəran Dövlət Dram Teatrının səhnəsində repertuarındakı baxımlı nümunələrindən birini – "Məlikməmməd" tamaşasını nümayiş etdirib.

Musiqi tərtibatlı tamaşada rolları Aygül Ağayeva, Elgün Həmidov, El-nur Xəlilov, İqbal Əliyev, Səbinə Məmmədova və b. ifa ediblər.

"Səhrli karusel" Qəbələdə nümayiş olunub

Aktyorların məhərrətlə canlandırdıqları müxtəlif nağıl qəhrəmanları azyaşlı tamaşaçıların böyük marağına səbəb olub, onlara unudulmaz anlar bəxş edib.

"Mədəniyyətə könül ver!"

Gəncə şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində "Mədəniyyət Könüllüləri" İctimai Birliyi və Gəncə-Daşkəsən RMI-nin könüllülərinin "Mədəniyyətə könül ver!" devisi altında görüşü keçirilib.

Görüşdən sonra Nizami Gəncəvinin məqbərəsi və muzeyi ziyarət edilib. Gəncə Dövlət Filarmoniyasında gəncəli mədəniyyət könüllüləri tərəfindən hazırlanmış "Novruz şənliyi" tamaşası təqdim edilib.

Regionlardakı uşaq və yeniyetmələrə teatra sevgi və marağın aşılması məqsədilə reallaşan aksiyə tamaşaçıların ürəyincə olub.

Birhissəli tamaşanın səhnələşdirəni və quruluşçu rejissoru Anar Məmmədov, quruluşçu rəssamı İqbal Əliyevdir.

Musiqi tərtibatlı tamaşada rolları Aygül Ağayeva, Elgün Həmidov, El-nur Xəlilov, İqbal Əliyev, Səbinə Məmmədova və b. ifa ediblər.

Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrı "Səhrli karusel" musiqili tamaşası ilə Qəbələdə balaca teatrsevərlərinin görüşünə gedib.

Səhnə əsəri Qəbələ rayon Mədəniyyət Mərkəzində nümayiş olunub.

Mart ayında Azərbaycan teatr sənətinə də aid üç bayram var. Soruşa bilərsiniz ki, 10 mart – Milli Teatr Günü, 27 mart – Beynəlxalq Teatr Günü, bunları bildik, bəs üçüncüsü? Belə, üçüncüsü də var. 14 mart – Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının doğum günü. Düz 55 il əvvəl çox gənc bir şəhərdə, 20 yaşlı Sumqayıtda teatr fəaliyyətdə başladı.

Əslində, gənclik şəhərində peşəkar teatrın açılması barədə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin qərarı və Mədəniyyət Nazirliyinin sərəncamı hələ 1968-ci ilin sentyabr ayında verilməmişdi. Amma H.Ərəblinski adına Sumqayıt Dövlət Gənclər Teatrı 1969-cu il martın 14-də ilk dəfə tamaşaçıları görüşməyə gəldi. Milli dramaturgiyamızın banisi Mirzə Fətəli Axundzadənin "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah" komediyası (quruluşçu rejissor Xalq artisti Cənnət Səlimova) ilə pərdələrini açan teatr o gündən bu günə bir çox çətinliklərdən, uğurlardan keçərək 55 yaşına yetişib.

Martin 14-də teatr yubiley yaşını öz şəhər sakinləri ilə birlikdə qeyd etdi. Səhnəyə çıxan gənc aktyorlar Aynur Hümətov və Elay Xasıyev salona toplaşan şəhər İcra Hakimiyyətinin təmsilçilərini, müəssisə və təşkilatların nüma-

75-in içində bir 55 də var...

yəndələrini, teatrsevərləri salamlayaraq, 55 yaşlı teatrın tarixi barədə qısa məlumat verdilər. Sonra teatrın repertuarındakı "Sevgilim Sumqayıt" tamaşası oynanıldı.

Əməkdar incəsənət xadimi Əli Əmirinin əsəri həyat yoldaşının xəyanətindən, valideynlərinin qınacağından, üç ayın gəlini olub boşandığına görə el-obanın tənəsinə qəçaraq Sumqayıta pənah gətirən Ceyran adlı safqəlib gənc qadının taleyindən bəhs edir. Tamaşaçı Xalq artisti Firudin Məhərrəmovun psixoloji dram janrında qurduğu səhnə əsərində yeganə oğlunu böyütməklə yanaşı, işləməkdən yorulmayan, şəhid anası mərtəbəsinə yüksələn

və şəhərin fəxri vətəndaşı adına layiq görülmə Ceyranın taleyini onun öz dilindən nəvəsi Sumqayıtla danışarkən eşidir və görür. Tamaşa nəyə Ceyranın şəhərin 75 illik yubiley tədbirindəki tənənəli çıxışı ilə bitir.

"Sevgilim Sumqayıt" tamaşasının quruluşçu rəssamı Elşən Hacıyev, musiqi tərtibatçısı Təliman Qəniyevdir. Rolları Əməkdar artistlər Növrəstə Həşimova (Ceyran nənə), Sədaqət Nuriyeva (Gəlin), Cəlal Məmmədov (Cəlal), Xatirə Süleymanova (Ana), aktyorlar İlaha Səfərova (gənc Ceyran), Kamran Muradlı (Sumqayıt), Vəfa Qurbanova (Ellada) və Gülnarə Qədirova (Dərzi) oynayırlar.

"Sabaha boylanan düha"

Cəfər Cabbarlının 125 illiyi ilə bağlı tədbirlər keçirilib

Quba-Xaçmaz RMI-nin təşkilatçılığı ilə Quba rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasında C.Cabbarlının yubileyinə həsr olunan "Sabaha boylanan düha" adlı tədbir keçirilib. Tədbirin sonunda "Cəfər Cabbarlı – 125" adlı kitab sərgisinə baxış olub.

Sumqayıt Gənclər Kitabxanasında Laçın rayonu Məzahir İsmayilov adına Ciciimli kənd orta məktəbinin şagird və müəllim heyətinin iştirakı ilə böyük yazıçı və dramaturq Cəfər Cabbarlının (1899–1934) 125 illiyi münasibətilə tədbir keçirilib. Tədbir sözləri C.Cabbarlıya məxsus olan "Ölkəm" romansının səsləndirilməsi ilə başlayıb. Qeyd olunub ki, Cabbarlı XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndə-

si, şair, yazıçı, dramaturq, ssenarist, tərcüməçi, publisist, teatrşünas kimi çoxcəhətli fəaliyyəti ilə ədəbiyyat və mədəniyyət salnaməmizdə silinməz iz qoyub.

Lerik rayon Mərkəzi Kitabxanasında "Cəfər Cabbarlı və Azərbaycan ədəbiyyatı" mövzusunda tədbir təşkil edilib. Ədibin əsərlərindən ibarət kitab sərgisi nümayiş olunub.

"Keşikçidağda Novruz ənənələri"

"Keşikçidağ" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunda Novruz bayramına həsr olunan tədbir keçirilib.

"Keşikçidağda Novruz ənənələri" adlı tədbir saz, qarazurna, nağara, ud alətlərinin sədaları altında Kosa, Keçəl, Bahar qızı və milli geyimli gənclərin xüsusi bəzədilmiş Dilbaz atları ilə məclisə gəlişi ilə başlayıb.

Daha sonra Keşikçidağ kurqanlar vadisindən aşkarlanmış Son Tunc – Erkən Dəmir dövrünə aid artefaktlardan ibarət sərgi, həmçinin Novruz atributları ilə bəzədilmiş dekorasiyalarla və alaçıqlarla tanışlıq olub. Tütək sədaları altında qoyunların ağıla gətirilməsi, milli geyimdə çiyinlərində səhənglə bulaqdan su gətirən qızların rəqsi, xalq oyunlarından olan "Sayaçı"nın nümayişi, gənc qızların haxışta, bayatı söyləməsi, "Səməni" və "Tərkəmə" rəqslərinin ifası tədbirə xüsusi rəng qatıb.

Tədbir "Badam bağı"nda ağacəkmə aksiyası ilə başa çatıb.

“Sevgi butik”lərini də götürüb Bakıya gəldilər

Yaradıcı heyətə gəlincə, səhnə tərtibatını teatrın baş rəssamı Səyyad Məmmədov, musiqi tərtibatını Vahid Bayramov verib, rejissor assistenti Kəmalə Əyyubovadır. Rolları Əməkdar artist Hacı Hacıyev, aktyorlar Yusif Qoca, Zəmanə Dərviş və Xanım Məmmədova ifa edirdilər.

Tamaşa seyrciyə sevgi adlı həqiqəti təsvir edir. Çoxdan geyilməyən köhnə-təzə paltarlar arasında tərəvətin itirməyən sevgi hekayəti ilə. Özü də çox sadə, səssiz, təmtəraqsız. Rejissor ortayaşlı kişini xəyal aləminə aparıb həqiqətlə üz-üzə qoyur: sevgi fədakarlıqdan daha çox reallığı sevir.

İki gənc – geoloq qadın ilə dramaturq kişi bir-birlərinə dəli kimi aşiq olsalar da, sadə məsələlərdə belə uzlaşa bilmirlər. Qısqancılıq, diqqətsizlik, etinasızlıq, ani yalanlar, keçici inadlar və az qala üzərində mübahisə eddikləri fəsilər kimi tez-tez dəyişirlər: gah ildırım çaxıb, leysan olur, gah külək uğuldayır, gah da sazaq üz-gözlərini dalayır. Sonra yaz günəşi qarları ərdir, ilğim kimi damarlardakı qanı coşdurur. Sonra yenə, haradansa, nə isə hər şeyi dağdır, ciğirləri, yolları ot kimi basır. İllər keçir və bir-birlərindən başqa gözəldiklərinin və gözəlliklərinin olmadığını anlayaraq yenidən birləşirlər. Bu dəfə nə qaynar

gənclik qalmayıb, nə də alovlu sevgi. Sadəcə, köhnə hissələrin uzaq qalıntısı ilə çıxırlar yola...

Tamaşanın musiqi və işıq həlli, aktyor oyunu, xüsusən əsas qəhrəman Qadının gənclik təsvirini verən aktrisa (Zəmanə Dərviş) tərəf-müqabiləri ilə oyun keçidlərində yaxşı təsir bağışladı. Arada səsi üzərində hakimiyyətini itirib, tamaşaçı ilə rəhbərlik uduzsa da, oyununa nəzarətini saxladı.

Səciyyəvi ifadə üslubu prinsipi ilə yanaşsaq, Yusif Qoca da qəhrəmanın (Kişi) təsvirində inandırıcı idi.

Maddi-texniki baza, hətta sadə tərtibat sarıdan çətinliklərini bildiyimiz Qazax teatrının quruluşçu rəssamının işi xüsusi qeyd olunmalıdır. Verdiyi tərtibat həlli sayəsində tamaşa asanlıqla stasionarda olduğu kimi, səyyarda da oynanıla bilər. Lap elə ən ucqar kənddə, açıq havada da. Bircə “butik” üçün dörd divar bəsdir.

Ümumilikdə, sevgi alış-verişli “Love butik” paytaxt tamaşaçılarını tərəfindən maraqla qarşılandı.

Tamaşadan sonra müəllif Jale İsmayil orijinal ədəbi materiala görə, quruluşçu rejissor Mirzə Nəzərliyə görə ATXİ-nin fəxri fərmanı ilə təltif olundu.

Həmidə

Səməd Vurğun ocağında “Novruz görüşü”

marafından danışdı. Qeyd etdi ki, Xalq şairi Səməd Vurğunun övladları Yusif Səmədoğlu skripka və pianoda, Vəqif Səmədoğlu isə pianoda çalmağı bacarıblar. Konservatoriyada fortepiano ixtisası üzrə təhsil alan V.Səmədoğlu bir neçə il müəllim də işləyib.

Vurğun Vəkilov çıxış edərək “Novruz görüşü” layihəsinin əhəmiyyətindən danışdı. Bildirdi ki, bu gün xarici ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlı gənclər çoxdur: “Onların borcudur ki, öyrəndikləri və qazandıqları nailiyyətləri öz vətənlərində bölüşsünlər. Təəssüf ki, bəzi istedadlı gənclərimiz xaricdə təhsillərini başa vurduqdan sonra vətənə dönmürlər. Mən əvvəl Rusiyada musiqi təhsili alırdım. Sonra Fransada təhsilimi davam etdirdim. Avropada çox güclü musiqi pedaqoqları var”.

S.Fərəcov

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən “Novruz görüşü” adlı ustad dərsləri haqqında məlumat vermişdik.

Layihə üzrə növbəti tədbir martın 14-də Səməd Vurğunun Ev-Muzeyində keçiriləcək. Muzeyin direktoru, tanınmış pianoçu, beynəlxalq müsabiqələr laureatı

Vurğun Vəkilov gənc musiqiçilər üçün ustad dərsi keçdi.

Tədbir Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Bakı Musiqi Akademiyası, Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbi və digər təhsil müəssisələrinin tələbə və şagirdləri qatılmışdı.

Ustad dərsindən əvvəl muzeyin bələdçisi Könül Cəbiyeva Vəkilovlar ailəsinin musiqiyə xüsusi

Şirzad Fətəliyev sənətkarlarla bağlı xatirələrini də bölüşdü. Bildirdi ki, balabanla müşayiət zü böyük ustalığı tələb edir ki, Məmmədnaib Hacıyev balaban ustası olmaqla yanaşı, həm də məhir ifadəçi idi.

M.Hacıyevin qızı, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mələk Hacıyeva da atası ilə bağlı xatirələrini danışdı. Bildirdi ki, bütün milli musiqi alətlərimiz onə əzizdir, amma bunların arasında balabanın öz yeri var. Çünki dünyaya balaban səsi ilə göz açıb. Balabanın həzinliyi, ürəyətəmliliyi onu hər zaman valeh edib. M.Hacıyeva həmçinin vətəninə gəlib-gedən Kamil Cəlilov, Beh-

ruz Zeynalov, Ələkbər Əsgərov, Elşad Cəbbarov kimi görkəmli sənətkarları xatırlayaraq onların atası ilə sənət söhbətlərini yada saldı.

Tədbirdə ustanın öz əli ilə düzəltmə balabanlar və yarımçıq qalan işləri, şəxsi əşyaları və tanınmış musiqi xadimləri ilə fotolarından ibarət sərgi də təqdim olundu. M.Hacıyevin Azərbaycan Televiziyasının fondunda qorunan lent yazılarında “Şur” müğəmi, rəqs havalardan nümunələr səsləndirildi. Həmçinin Şirzad Fətəliyevin tələbələrindən çıxışları dinlənilə.

Lalə Azəri

Məşhur balaban ustasına həsr olunan tədbir

Martın 13-də Tahir Səlahovun Ev-Muzeyində “İçərişəhərin sənətkarlarından: balaban ustası Məmmədnaib Hacıyev” adlı tədbir keçirildi.

Muzeyin direktoru Səadət Mirzəyeva İçərişəhərdə yaşayıb-yaradan sənət adamlarının irsinin tanıtılması məqsədilə həyata keçirilən layihənin əhəmiyyətindən söz açdı. Bildirdi ki, məqsəd mədəni irsimizi və bu irsi yaşadan insanları gənc nəsle təbliğ etməkdir. Bu səbəbdən də tədbirə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kollecinin tələbələri və müəllimləri, musiqi və orta məktəblərin şagirdləri dəvət olunublar.

Ötən il “Balaban sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti” (Azərbaycan və Türkiyə) nominasiyasının UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprezentativ Siyahısına daxil edildiyini də diqqətə çatdıran direktor sonra Məmmədnaib Hacıyevin həyat və yaradıcılığın

dan bəhs etdi. Qeyd etdi ki, sənətkar 1922-ci ildə anadan olub. Atasını Hacı Şixəli İçərişəhərdə sayılıb-seçilən tacirlərdən idi. O, 1918-ci ildə Bakını erməni-bolşevik birləşmələrindən təmizləməyə gələn Qafqaz İslam Ordusunun ərzaqla təminatına böyük dəstək verib. Onun vətənpərvərliyini yüksək qiymətləndirən Qafqaz İslam Ordusunun komandanı Nuru paşa Şixəli kişiye xatirə olaraq gümüş qəmə (xəncər) bağışlayıb. Bu xəncər hazırda balaban ustasının İçərişəhərdəki mənzilində qorunur.

Sonra Əməkdar artist, balaban ifaçısı Şirzad Fətəliyev bu qədim alət haqqında danışdı. Bildirdi ki, balaban ney, sümsü, bülban, musiqi və digər nəfəs alətləri ilə mürəkkəb daha mürəkkəbdir və hazırlanması da əziyyət tələb edir. Alətin hazırlanmasında uzun illər xidmət göstərmiş Məmmədnaib Hacıyevin 2022-ci ildə 100 illik yubileyi münasibətilə ailəsi tərəfindən ustanın ən dəyərli balabanı ona hədiyyə edilib.

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının balet truppası Heydər Əliyev Sarayının səhnəsində iki tamaşanın – “Qu gölü” və “Qıpçaq rəqsləri”ni nümayiş etdirib.

Hər iki bərpərdəli balet baletmeyster, Rusiyanın Əməkdar artisti Ruslan Proninin təqdimatında və yenilənmiş xoreoqrafiyada təqdim olunub.

Pyotr Çaykovskinin “Qu gölü” baletini görkəmli baletmeyster Yuri Qriqoroviçin özünəməxsus xoreoqrafik üslubunu çox incə hiss olunan bədii-tarixi kontekstdə nümayiş etdirir. R.Pronin tərəfindən bərpərdəli pyes formatında reproduksiya edilmiş tamaşa Əməkdar artist Makar Verstandın ifasında şer dahisi Rotbartın və İlyə Manenkovun canlandır-

dığı qəhrəman şahzadə Ziqfridin səhnədə görünməsi ilə başlayır. Odetanın partiyasını beynəlxalq balet müsabiqələri laureatı Ayan Eyvazova ifa edib.

“Qu gölü” həmçinin ayrı-ayrı nömrələrlə kordebaletdir. Tamaşaçıları Cəmilə Məmmədova, Yuliya Verstandt, Səbinə Hacıyeva və Dilarə Mehdiyevanın ifasında Pitep-İvanovun “Balaca qu quşlarının rəqsi”nin kanonik versiyasına baxa bilərlər. Böyük qu quşlarını Əməkdar artist Elmira Süleymanova, Liana Praqa və Samirə Məmmədova oynayıblar. Orkestri teatrın baş dirijoru və

musiqi rəhbəri Əməkdar artisti Əyyub Quliyev idarə edib.

Gecənin ikinci hissəsində XX əsrin məşhur rus bəstəkarı Aleksandr Borodin “Knyaz İqor” operasından “Qıpçaq rəqsləri” təqdim olunub. Operanın ilk nümayişindən böyük populyarlıq qazanan “Qıpçaq rəqsləri” artıq neçə illərdə ayrıca balet tamaşası kimi səhnələri bəzəyir.

Rəqs silsiləsi kaleydoskop şəkilləri kimi tamaşaçıların gözlərində parlayır. Bu dəfə Mixail Fokin və Kasyan Qoleyovskinin ümumi şəkildə birləşmiş xoreoqrafiyası təqdim olunub, onlar ta-

maşa zalını həssas gözəllik və alovlu enerji mühitinə qərq ediblər. Cariyələrin zərif və çəvik rəqsi (“Küləyin qanadlarında uçun”), oxatanların “sıx” rəqsi, döyüşçülərin əzələ-ritmik rəqsi da bu qeydəndir. Kölə qadın partiyasını

Polşanın kukla teatri sənətinə həsr olunan fotosərgi

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrında “Polşanın kukla teatri sənəti” adlı fotosərgi keçirilib. Martın 13-də açılan sərgi Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Polşanın Bakıdakı Səfirliyinin və teatrın birgə layihəsi əsasında təşkil olunub. Məqsəd iki ölkənin kukla teatri sənətcilərini, qiyabi də olsa, tanış etmək, birgə yaradıcılıq əlaqələrinin yaranmasına zəmin yaratmaqdır.

Açılışa Meksika, Slovakiya və Çiliin ölkəmizdəki səfirləri, diplomatik korpusun digər təmsilçiləri də qatılıb.

Polşa səfiri Rafal Poborski belə tədbirlərin mədəniyyət-lərin qarşılıqlı

təbliğinə töhfə olduğunu vurğulayıb, iki ölkə arasındakı mədəni əlaqələrdən söz açıb. Qeyd edib ki, Polşada kukla sənətinin qədim tarixi var, ölkədə dövlət statuslu və müstəqil çoxsaylı kukla teatri kollektivləri fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan mədəniyyət nazirinin müşaviri Oleq Əmirbəyov da tədbiri dost Polşa Respublikasının teatr, kukla sənəti ilə tanışlıq üçün əla fürsət kimi dəyərləndirib. Bildirib ki, mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıqda teatr sənəti hər zaman mühüm rola malikdir. Qeyd edək ki, beş gün davam edən sərgidə peşəkar fotoqraf Aydın Sadıxovun Varşavadakı “Baj” və Krakovdakı “Grotoska” teatrlarında çəkdiyi 20-dən artıq fotosəkil nümayiş olunub.

Polşada ilk kukla tamaşalarının nümayişi XV əsrə gedib çıxır. Həmin dövrdə kukla ifaçıları küçə və meydanlarda tamaşalar göstərərək bütün ölkəni doladırdılar. Hazırda Polşanın, demək olar ki, hər şəhərinin öz kukla teatri var. Onların ən məşhurları Varşava, Krakov, Lodz, Şet-sin, Belostok, Vroslav, Opole və başqa şəhərlərdə fəaliyyət göstərir.

“Elimizə bahar gəlir”

“Muzeydə musiqi” layihəsində növbəti konsert

Mədəniyyət Nazirliyi və Milli İncəsənət Muzeyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Muzeydə musiqi” layihəsi çərçivəsində növbəti konsert olub.

Muzeydən bildirilib ki, “Elimizə bahar gəlir” adlı konsert proqramında Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin solistləri – xanəndələr Nisbət Sədrayeva, Mərləm Mirələmov, Almaxanım Əhmədli, Könül Xəlilzadə, Ariz Hüseynov çıxış ediblər. Onları tərda Rüstəm Müslümov, kamançada Elnur Salahov, balabanda Rəfael Əsgərov, həmçinin qanun ifaçısı Məhəmmədizadə, nəğarəçi Siyavuş Kərimov müşayiət ediblər.

Bu Jorj yaman Jorj...

Bakı Uşaq və Gənclər Teatrının

“Arvadım ol” tamaşasının premiyerası

Bəzən bircə əsər kifayətdir ki, onun müəllifinin şöhrəti sərhədləri aşsın. Fransız yazan Raffi Şartın “Arvadımın adı Morisdur” pyesi kimi.

Adını çəkdiyimiz pyes son illərdə Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrının repertuarında idi. İndisə bu əsərə Bakı Uşaq və Gənclər Teatri müraciət edib. Rejissor Elşən

Zeynallı quruluş verdiyi bu pyesi “Arvadım ol” adı ilə səhnəyə çıxarıb. Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının Aktyor evində premiyerası keçirilən birhissəli komediyanın əsas qəhrəmanı Jorj Odfeydir. O Jorj Odfey ki, arvadı Maronu Katrin adlı qızla aldadır. Üstəlik, Katrini də inandırır ki, mütəq onunla ailə quracaq. Jorjun şirin dilinə aldanan Katrin də ondan geri qalmır, sevgilisi Rojeni aldadır...

“Arvadım ol” tamaşasının rəssamı Sevdə Məmmədova, musiqi tərtibatçıları Elşən Zeynallı və Yusif Rüstəmov, rejissor assistenti Nurana Rəsulovadır. Səhnə əsərində aktyorlar Mehman Piriyev (Jorj), Niyaz Qasımov (Moris Lyappen), Sənan Fərzəliyev (Roje), Könül Şahbazova-Qasımov (Maron), İlhamə Əhmədova və Flora Hüseynova (madam Truabal) və Rauf Hüseynov (müsyö Truabal) çıxış edirlər.

Gülcahan

Opera və Balet Teatrından “Qu gölü” və “Qıpçaq rəqsləri”

Yenilənmiş xoreoqrafiyada təqdim olunub

dığı qəhrəman şahzadə Ziqfridin səhnədə görünməsi ilə başlayır. Odetanın partiyasını beynəlxalq balet müsabiqələri laureatı Ayan Eyvazova ifa edib.

“Qu gölü” həmçinin ayrı-ayrı nömrələrlə kordebaletdir. Tamaşaçıları Cəmilə Məmmədova, Yuliya Verstandt, Səbinə Hacıyeva və Dilarə Mehdiyevanın ifasında Pitep-İvanovun “Balaca qu quşlarının rəqsi”nin kanonik versiyasına baxa bilərlər. Böyük qu quşlarını Əməkdar artist Elmira Süleymanova, Liana Praqa və Samirə Məmmədova oynayıblar. Orkestri teatrın baş dirijoru və

musiqi rəhbəri Əməkdar artisti Əyyub Quliyev idarə edib.

Gecənin ikinci hissəsində XX əsrin məşhur rus bəstəkarı Aleksandr Borodin “Knyaz İqor” operasından “Qıpçaq rəqsləri” təqdim olunub. Operanın ilk nümayişindən böyük populyarlıq qazanan “Qıpçaq rəqsləri” artıq neçə illərdə ayrıca balet tamaşası kimi səhnələri bəzəyir.

Rəqs silsiləsi kaleydoskop şəkilləri kimi tamaşaçıların gözlərində parlayır. Bu dəfə Mixail Fokin və Kasyan Qoleyovskinin ümumi şəkildə birləşmiş xoreoqrafiyası təqdim olunub, onlar ta-

maşa zalını həssas gözəllik və alovlu enerji mühitinə qərq ediblər. Cariyələrin zərif və çəvik rəqsi (“Küləyin qanadlarında uçun”), oxatanların “sıx” rəqsi, döyüşçülərin əzələ-ritmik rəqsi da bu qeydəndir. Kölə qadın partiyasını

Liana Praqa, şiltat və çilğin xasiyyətlili Çağanı ram edən yaraşlıq döyüşçü Kumanın rəqs-qarşılıqduymasını isə Seymur Qədiyev və Fatimə Xələfova ifa ediblər.

Möhtəşəm musiqi palitrası Xalq artisti Yalçın Adıgözəlo-

vun dirijorluğu ilə təqdim edilib. Əməkdar artist Sevil Hacıyevanın rəhbərliyi ilə rəqsləri müşayiət edən xor zala süzülən “azadlıq eşqi ilə parıldayan quru çöl havasını” hiss etdirir. Tamaşa sürəkli alışıqlarla qarşılanıb.

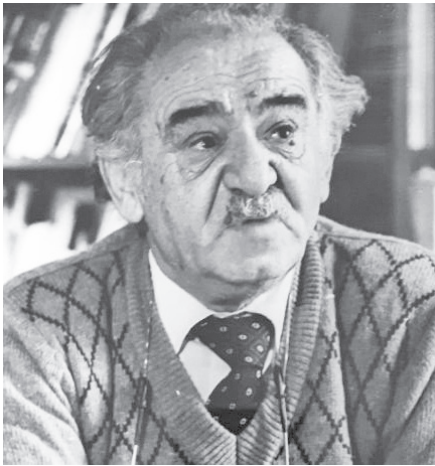
Həmid Araslı – 115

Ədəbiyyatşünaslıq və folklorşünaslıq elminizin inkişafında mühüm xidmətləri olan görkəmli elmlərimizdən biri də Əməkdar elm xadimi, akademik Həmid Araslıdır. Bu il fədakar elm xadiminin anadan olmasının 115 illiyidir.

Həmid Məmmədağlı oğlu Araslı 23 fevral 1909-cu ildə Gəncə şəhərində dünyaya göz açıb. Atası dövrünün təhsilli, açıqfikirli alim-ruhanilərindən idi. Həmidin iki yaşı olanda atası dünyasını dəyişir. Çox keçmir anasını da itirir.

Qohumlarının himayəsində qalan Həmid şəhərdə Şah Abbas məscidinin nəzdindəki mədrəsədə təhsil alır. 1921–1926-cı illərdə Gəncə Kişi Müəllimlər Seminariyasında oxuyur. 1929-cu ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) Dil və ədəbiyyat fakültəsinə daxil olur. Təhsilini vaxtından əvvəl başa vurub 1932-ci ildə Gəncəyə qayıdır. Şəhər Maarif şöbəsində müdir müavini vəzifəsinə təyin olunur. Bir ildən sonra Bakıda indiki AMEA-nın nəzdində təşkil olunmuş kitabxanada Şərq şöbəsinin müdiri vəzifəsində işə düzəlir. Həmin illərdə Şərq əlyazmalarını toplayaraq Əlyazmalar Fondunun yaradılmasında müstəsna rol oynayır və fondun direktoru olur.

Həmid Araslı 1937-ci ildə, minlərlə parlaq ziyalımız kimi, həbs olunma təhlükəsi ilə üzlaşıb. Çünki rəhbərlik etdiyi Şərq Əlyazmaları Fondunda sovet məfkurəsinə

zidd əski əlyazmaları toplayıb tədqiq edirdi. Bunun üçün də tutduğu vəzifədən və partiyadan uzaqlaşdırılır. Buna baxmayaraq, tədqiqatçı şifahi xalq ədəbiyyatımızın öyrənilməsinə xüsusi diqqət yetirir. O, “Kitabi-Dədə Qorqud”, “Koroğlu” dastanları və aşiq yaradıcılığı haqqında sanballı elmi əsərlər yazır. “Kitabi-Dədə Qorqud”un Azərbaycanda ilk nəşiri də Həmid Araslı olub. Görkəmli alim yeni yaradılan Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat Muzeyində elmi katib vəzifəsinə təyin edilir. 1943-cü ildə “XIII–XVI əsrlərdə Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” mövzusunda namizədlik (fəlsəfə doktorluğu) dissertasiyası müdafiə edir. Bir il sonra Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki BDU) Yaxın Şərq ədəbiyyatı kafedrasının müdiri vəzifəsinə irəli çəkilir.

Elmi tədqiqatlarını davam etdirən alim “XVII–XVIII əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edir. 1955-ci ildə “professor” elmi adı alır. Azərbaycan Elmlər Akademiyası Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutunun Mətnşünaslıq şöbəsinin müdiri, Yaxın və Orta Şərq Xalqları İnstitutu (indiki Şərqşünaslıq İnstitutu) Ədəbiyyat şöbəsinin müdiri olur. Alim 1958-ci ildə Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü, 1968-ci ildə həqiqi üzvü seçilir.

H.Araslı “Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” kitabında Azərbaycan ədəbiyyatının ən qədim dövrlərindən başlayaraq XVII əsrə qədərki inkişaf mərhələlərinin ədəbi-mədəni mənzərəsini yaradıb. Alim eyni zamanda SSRİ və dünya ədəbiyyatşünaslığında yanlış konsepsiyaların geniş yayıldığı bir vaxtda dəhşətli Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi sənətinin milli ruhuna həssaslıqla yanaşıb. Şairin öz irsinə əsaslanaraq onun türkçə düşüncü farsça yazdığı elmi dəlillərə sübut edib. O, Nizami sənətinin XII əsr Azərbaycanında təsadüfi hadisə olmadığını, şairi ictimai-mədəni yüksəlişlə səciyyələnən əlamətdar bir dövrün, mərhələnin yetirdiyini söyləyib. H.Araslı öz tədqiqatları ilə Nizamının guya İranın Qum şəhərindən olması haqqındakı əfsanəni də alt-üst edib.

Ədəbiyyatşünas-alimin Məhəmməd Füzuli irsinin ardıcıl tədqiq olunmasında və xaricdə təbliğində də mühüm xidmətləri var. Şairin həyat və yaradıcılığının müxtəlif problemlərinə həsr etdiyi 20-dən artıq məqaləsi və çoxillik araşdırmalarının yekunu, rus və Azərbaycan dillərində nəşr edilən “Böyük Azərbaycan şairi Füzuli” monoqrafiyası elmi ictimaiyyət tərəfindən maraqla qarşılanıb. H.Araslı Nəsimi yaradıcılığının da ilk araşdırıcılarından sayılır. O, “Fədakar şair” adlı oçerk, elmi məqalə və Nəsimi əsərlərinin nəşrlərinə müqəddimələr yazıb.

Alim tədqirləyici mətnşünaslıq fəaliyyəti ilə də tanınır. Onun bu sahədə xidmətləri Azərbaycan mətnşünaslıq elmində ayrıca bir mərhələ təşkil edir. Müxtəlif illərdə Məhsəti, Nəsimi, Xətai, Füzuli, Qövsü, Vədadi, Vəqif və başqa görkəmli şairlərin əsərlərini nəşr etdirib.

Azərbaycanda Qorqudşünaslıq elminin formalaşmasında da H.Araslının müstəsna xidmətləri var. Alim 1938-ci ildən “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanına aid məqalələrlə dövrü mətbuatda çıxışlar edir. O, abidənin boylarını bütövlükdə ilk dəfə latın qrafikası ilə Azərbaycan dilində, sonralar isə rus dilində nəşrinə nail olur. “Kitabi-Dədə Qorqud”da dil, üslub, hadisələrin cərəyan etdiyi məkanların Azərbaycanla bağlılığını konkret dəlillərlə əsaslandıran alim

dastanda çətin anlaşılan ifadələrin folklor-da və klassik şairlərin əsərlərində işlənən bədii nümunələrlə müqayisə edərək abidənin dilinin Azərbaycan dilinə yaxınlığını göstərib.

H.Araslı 1951-ci ildə “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanı ilə bağlı araşdırmalarına görə tenqiz və təqblərə məruz qalır. Müzakirələr zamanı dastandakı boyların milli folklor mədəniyyətimiz üçün heç də yad olmadığını bildirir. Bir neçə il sonra onun Məmməd Arif, Əbdüləzəl Dəmirçizadə və Məmmədhusəyn Təhməsislə birlikdə yazdıqları “Dədə Qorqud” dastanları” adlı məqalə ilə abidənin Azərbaycanda öyrənilməsi və nəşrinə qarşı olan qərəzli çıxışlara son qoyulur.

H.Araslı ölkəmizdə və xaricdə “Kitabi-Dədə Qorqud” abidəsinə həsr edilən bir sıra mötəbər elmi tədbirlərin iştirakçısı olub. Onun bu dastanla, eləcə də klassik ədəbiyyatımızla bağlı məruzələri mütəxəssislər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Ədəbiyyatşünas fars şairləri Ə.Firdovsi, Ə.Cəmi, H.Şirazi, özbək şairi Əlişir Nəvai irsini də araşdırıb. H.Araslı eyni zamanda Orta əsrlər Azərbaycan ədəbi əlaqələrinə dair ilkin araşdırmaların da müəllifi kimi tanınır. Onun elmi rəhbərliyi ilə onlarla elmlər doktoru və elmlər namizədi (fəlsəfə doktoru) yetişib.

Akademik Həmid Araslı 20 noyabr 1983-cü ildə dünyasını dəyişib.

Savalan Fərəcov

“İndi oxuyanların çoxu pedaqoq yanına getmir, texniki vasitələrlə səslərinə düzəliş verirlər”

ramlar rejissorluğu fakültəsində səs rejissorluğunu tədris edirdim. 1980–2022-ci illərdə orada çalışdım. Son illər Estrada fakültəsində dərs deyirdim. Müğənnilərlə praktiki məşğələlər keçirdik. Hazırda təqaüdə çıxmışam.

– *Bildiyim qədər, siz dövlət tədbirlərində səs rejissoru olmusunuz.*

– Bəli, bir müddət Azərbaycan Televiziyasında da çalışdım. Burada baş səs rejissoru idim. Təvəkkürlükdən uzaq olsa da deyim ki, çətin və məsuliyyətli işləri mənə həvalə edirdilər. 2015-ci ildə ölkəmizdə ilk dəfə keçirilən Avropa Oyunları münasibətilə Xalq artisti Rauf Abdullayevin dirijorluğu ilə Dövlət Simfonik Orkestri, Dövlət Xor Kapellası ilə himnimizin yeni versiyasını hazırladıq.

– *Bəs yeni versiyasının əqibəti necə oldu? Hazırda səsləndirilirmi?*

– Həmin tədbir zamanı səsləndi. Hələlik təsdiq olunmayıb dəyə köhnə səslənmə verilir. Eyni zamanda qeyd edim ki, “Leyli və Məcnun”, “Koroğlu”, “Sevil” və s. operaların səsyazmasını həyata keçirmişəm.

– *İncəsənət ustalarımızın səsləri ilk dəfə ne vaxt yazılıb?*

– Qısa desək, ilk Azərbaycan platinakası (qrammofon valı) 1905-ci ildə yazılıb, müğənni Əbdülfəqir Cəbbarova məxsusdur. Latviyanın Riqa şəhərində yazılıb. Ondan sonra Cəbbar Qaryağdıoğluğun səsi yazılmışdı. İndi bu sahədə çox böyük yeniliklər var. Rəqəmsal sistemlə yazılır və daha təmiz səslənmə verir. Burada əsas odur ki, alətlərin, insan, yaxud heyvanın səslərini olduğu kimi, düzgün çatdırmağı bacarasan. Daha sonra isə səhvləri düzəltmək lazımdır. İndi yeni texnologiya avadanlıqla bu işləri yoluna qoymaq olur. Ancaq keçmişdə belə bir imkan yox idi.

– *Düzgün səslənmə deyərək nəyi nəzərdə tutursunuz?*

– Əgər orkestr zalda ifa edirsə, zalın bir tərəfində oturan bir səslənmə, digər tərəfində oturan başqa səslənmə eşidir. Hansı alət hansı tərəfdə üstünlük təşkil edirsə, tamaşaçının qulağı həmin səsi daha çox eşidir. Bu səbəbdən də biz səslənməni ele qururuq ki, bütün alətlərin səsi eyni paylansın.

– *Səsyazmanın əsas meyarı nədir?*

– Bu sahədə üç meyar var: səsə perspektivliliyi, dərinliyi və genişliyi. Bu üç amil düzgün verilirsə, demək, rejissor öz işini qüsursuz icra edib.

– *Bunlardan hansısa çatışmayanda nə baş verir?*

– Sadəcə dildə desək, sanki səsləri yorğan-döşək kimi üst-üstə yığıblar. Kiçik studiyalarda şərait olmadığı üçün yazılış bəzən qeyd etdiyim kimi alınır. Səs rejissorluğu xüsusi bir sahədir. Bir sıra ali bədii təhsil ocaqlarında tədris olunur. Bununla bağlı kitablar, dərsliklər də var. Mən o vaxt Moskvada bu sahə üzrə altı aylıq kurs keçmişəm. Bizdə hələlik ali təhsil müəssisələrində səs rejissorluğu ilə bağlı ixtisaslaşmış fakültə yoxdur.

– *Səs rejissorluğu sahələr üzrə fərqlənir?*

– Əlbəttə, musiqi üzrə səs rejissorluğunun teatr və kino sahəsi üzrə səs rejissorluğundan fərqi var. Musiqi sahəsi üzrə səs yazanın həm musiqidən xəbəri olmalıdır, həm rejissorluğu, həm də texnikanı bilməlidir.

– *Bu sahədə ən son yeniliklər nələridir?*

– Yeniliklər çoxdur. Xüsusilə də texniki cəhətdən. Hazırda samplər səslərdən daha çox istifadə edilir. Bu işdə də dəqiq olmaq lazımdır.

– *Sizə də məlumdur ki, son zamanlar səsi istənilən səviyyədə olmayanlar da studiyada səs yazdırıb ictimaiyyətə təqdim edirlər.*

– Əvvəllər müğənnilər pillə-pillə qalxır, illər ötdükcə tanınırdılar. İndi baxırsan ki, bir müğənni peyda oldu və 15 mahnıdan

ibarət bir albom yazdırdı. Mən həmişə deyirəm, səsə var, oxuyursan. Amma xaric oxuyursan, səsə pərdəyə düşmür. Bunun üçün vokalla məşğul olmaq, pedaqoqla işləmək lazımdır ki, səs inkişaf etsin. Getmirlər, tezbazar pul qazanmaq naminə texnikadan istifadə edib səslərinə düzəliş verirlər.

– *Təklif alanda siz də düzəldirsiniz?*

– Bəli, hərdən olur. Texnika olsa da, onu işlədən peşəkar olmalıdır. Peşəkara çevrilmək üçün vaxt və təcrübə lazımdır. Bir də əsas məkandır. Məkanın da xüsusi tələbləri var. Peşəkar qurulan studiyalar şərtir. Mühəndislər məkanın ölçülərini götürür, səsə əksi haradan gəlsə, həmin hissələri bağlayırlar. Əks-səda verən məkanlara süngər tipli materiallarla müdaxilə edilir.

– *Bəs böyük sahələrdə necə olur? Yeni orkestrin ifasını yazanda?*

– Simfonik orkestrti yazmaq üçün genişlik lazımdır. Səs rejissoru ən yüksək səviyyədə yazılışı bilməli, balansı qorunmalıdır.

– *Kiçik studiyada ansamblın ifasını yazmaq, yəqin çətin olar?*

– Tə-kək tə yazılır, sonra bir yerə yığılır. Tamaşaçı bilməsə də, peşəkar bilir ki, bu musiqi üst-üstə yığılıb. Bayaq dediyim yorğan-döşək məsələsi. Bütün alətlər eşidilsə də, vəhdət, bağlılıq düzgün qurulmur. Fizikanın bəzi qanunlarını nəzərə almaq lazımdır. Bəzən mən kiçik studiyada yazanda musiqiçilərin yerlərini dəyişirəm ki, səs dövr ələsin.

– *Faiq müəllim, nə zamansa aktyorluğu davam etdirmədiyinizə görə təəsüf etmisinizmi?*

– Xeyr, heç zaman. Rza Təhməsis hər dəfə bu sualı mənə verirdi. Ona “Rza əmi” deyə müraciət edirdim. Deyirdim, Rza əmi, mən yenə də aktyorlarla, sənət adamları ilə işləyirəm. Həm aktyorluq, həm rejissorluq, həm də musiqi sənətimə davam etdirirəm.

– *Ailənizdən bu sənəti seçən oldumu?*

– Bacı və qardaşlarımla musiqi məktəbinə gedirdik. Onlar davam etdirmədilər.

– *Bu illər ərzində ən maraqlı və çətin işiniz hansı olub?*

– Ən maraqlı və çətin operalar və himnimizin səslənməsi. Avropa Oyunları gedişində Prezidentimiz hər dəfə qaliblərimizə medalları təqdim edərkən himnimiz səsləndə qürur duyurdum. Eyni zamanda 10 filmin musiqisinin yazılmasını həyata keçirmişəm: “Cavad xan”, “Qala”, “Qorxmı, mən səninləyəm! 1919” və s.

– *45 il yol gəldiyiniz bu sənət sizə nə verib?*

– Əslində, biz sənətə nələrsə verməliyik. Çox vaxt hansısa sahəyə yiyələndə, ilk növbədə mənfəət gözləyirlər. Mən bu sahənin şəndə heç bu barədə düşünmürdüm. Əgər ilk gündən mənfəət güdsəydim, bu səviyyəyə gəlib çıxa bilməzdim. Gərəkdir insan sənətə xidmət etsin. Bundan sonra sən seçilsən və sənə olan etibar artır.

– *Son dövrdə ən çox hansı tanınmışlarla çalışmışınız?*

– Gənclər, demək olar ki, mənə bəyənir. Çünki onlar gənclərlə işləməyə həvəslidirlər.

– *Niyə?*

– Təvəkkül, biri Ələkbər Tağıyev, Ramiz Mirişli və yaxud digər görkəmli bəstəkarın mahnısını oxuyur. Bu əsərlərin melodiyasını və sözlərinin hamısını əzbər bilirəm. Səhv olanda deyirəm ki, bunun sözü belə deyil, müəllif belə yazıb, yaxud deyirəm melodiyasını düz oxumursan. Bu zaman mənə cavabları bu olur ki, siz dediyiniz o zamanda qalıb, indi belə oxuyurlar. Mən də deyirəm əsərin müəllifi var və nəcə yazıbsa, elə də oxunmalıdır. Ona görə də deyirlər ki, o kişi bizi çox sıxır. Mən heç kimə təzyiq etmirəm, sadəcə, düzgünlüyün tərəfdarıyam. Məsələn, bir müğənni necə gəldi ifa edir və efirə də ələ verilir. Üstündən 5 il keçir, ondan sonra gələn deyir ki, filankəs belə oxuyub, mən də belə ifa edirəm. Mən onlara müğənni yox, oxumaq istəyən deyirəm. Bir gəlir ki, səs yazdırmaq istəyirəm. Soruşuram, ay oğul, nə ifa edəcəkən? Deyir Faiq Ağayevin “Dəsti”-ni. Soruşuram Faiq Ağayev “Dəsti” yazıb? Deyir bəli, onun oxuduğu. Onlara deyirəm ki, Faiq Ağayev də mənimlə işləyib, o da əvvəlcə ilk müəllifi dinləyib. Heç olmasa, dənən ki, filankəsini repertuarından...

– *Faiq müəllim, sizə cansağlığı və işlərinizdə uğurlar arzulayıram.*

– Mən də “Mədəniyyət” qəzetinə minnətdarlığımı bildirirəm. İlk müsahibəmi, haradasa, 30 il əvvəl vermişəm və uzun fasilədən sonra siz məni yada saldınız. Bir də sözüm budur ki, sənətlə məşğul olan insanlar saxtakarlıq edib tamaşaçını aldatmasınlar...

Lalə Azəri

Pressfakt

Mətbuat xronikasında növbəti seçmələr sovet dövrünə aiddir. Dövrən, ictimai-siyasi quruluş dəyişsə də, mədəniyyətdə (eləcə də digər sahələrdə) hər zaman aktual, həlli vacib məsələlər qalmaqdadır. Məsələn, dekorativ-təbii sənətin inkişafı ilə bağlı. Xalq rəssamı Mikayıl Abdullayev ötən əsrin 50-ci illərində də bu barədə fikirlərini mətbuatda bölüşmüşdü. Yaxud yerlərdə teatr sənəfinə kütləvi marağın təşviqi, paytaxtdan bölgələrə qastrolların təşkili. Bu gün olduğu kimi, onilliklər əvvəl də mədəni həyat üçün əhəmiyyət kəsb edirdi...

Seçmələrdə qəzetlərin orfoqrafiyası saxlanılıb...

Təbiiqə incəsənətimizi inkişaf etdirək

Mikayıl Abdullayevin “Sənətimizin çatışmayan cəhətləri” məqaləsində haqlı olaraq göstərilir ki, təbiiqə incəsənətimizin bəzi növləri çox zəif inkişaf etdirilir. Bu səbəbdən sərgilərində təbiiqə incəsənət əsərlərinə əst rast gəlik. Onu da əlavə etmək lazımdır

İllər öncə qəzetlər nədən yazırdı?

Milli Kitabxananın dövrü mətbuat arxivindən (10)

ki, bizim qab-qacaq istehsal edən zavod, toxuculuq fabrikalarmız və başqa müəssisələr milli naxışlarla bəzənmiş zərif qablarla parçasıdır buraxılır.

Ə.Əzimzadə adına rəssamlıq məktəbində vaxtilə tələbələrə milli ornamentləri öyrədirdilər. Ancaq son illərdə burada təhsil alan gənclər təbiiqə və dekorativ sənətlərlə məşğul olmur.

Ayrı-ayrı xalq ustalarının təcrübəsini öyrənmək, xalqımızın zəngin bədii irsini qoruyub inkişaf etdirmək, təbiiqə-dekorativ əsərləri toplayıb kitab şəklində nəşr etmək vaxtı gəlib çatmışdır.

Bədii xalq sənətlərinin inkişafı işi ilə Azərbaycan Sənaye Şurası və Respublika xalq yaradıcılığı evi ciddi məşğul olmalıdırlar. Xalqımızın milli incəsənətini qorumaq, onu inkişaf etdirmək, onun şöhrətini daha da artırmaq mühüm vəzifədir. Azərbaycan rəssamlarının illi qurultayı başqa məsələlərlə yanaşı təbiiqə incəsənət ustalarımızın yaradıcılığı işinə də yekun vürməli və bu sənətin hərtərəfli inkişafı üçün tədbir görməlidir.

“Ədəbiyyat və incəsənət” qəzeti, 15 mart 1958-ci il

Teatr və kənd

M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrı Azərbaycan KP Abşeron Rayon Komitəsi ilə birgə teatr həftəsi keçirmişlər.

Abşeron rayon mədəniyyət evində təntənəli açılış olan teatr həftəsi ərzində Əzizbəyov teatrının kollektivi “Büllür sarayda” (İ.Əfəndiyev), “Kimdir haqlı?” (B.Vahabzadə), “Torpağa sancılan qılinc” (N.Xəzri), “Nişanlı qız” (S.Rəhman), “Çahargah fantaziyası” (K.Kerimov), “Atabəylər” (N.Həsənzadə) tamaşalarını göstərmişdir. Bu tamaşalara rayonun sakinləri, ayrı-ayrı sovxozların, təşkilatların, idarə və müəssisələrin nümayəndələri baxmışlar. Teatrın kollektivi həftə ərzində Mehdiabad və Məhəmmədli sovxozlarında olmuşlar.

Əsl teatr bayramına çevrilmiş həftənin yekun günü tamaşaçıların arzusu ilə onlarla teatr aktyorlarının görüşü keçirilmişdir. Azərbaycan SSR xalq artistləri Nəcibə Məlikova, Məhluqə Sadiqova, Məlik Dadaşov, Həsən Turabov, Səyavuş Aslan, əmək-

dar incəsənət xadimləri Hüseynağa Atakişiyev, Mərahim Fərzəliyev, respublikanın əməkdar artistləri Hamlet Xanizadə, Səfura İbrahimova, Kamal Xudaverdiyev, İlham Əhmədov, Lütfi Məmmədbəyov, rejissor Ağakəşi Qazımov, aktyorlardan Mikayıl Mirzəyev, Bəsti Cəfərova, Zəmirə Nərimanova, Fıraqiz Mütəllibova, Nureddin Quliyev və başqaları tamaşaçıların suallarına cavab vermiş, gələcək yaradıcılıq planlarından danışmışlar.

“Kommunist” qəzeti, 18 mart 1986-cı il

Uşaqdan-böyüyə hər kəsin sevdiyi sənətkar

Hüseynağa Sadıqov – 110

Bu il görkəmli teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Hüseynağa Sadıqovun (1914–1983) anadan olmasının 110 ildir. 69 il ömür sürən sənətkar teatr və ekranda bir-birindən maraqlı obrazlar qalereyası yaradıb.

Əslən Cənubi Azərbaycandan olan Hüseynağa Sadıqov 1914-cü il martın 21-də Bakının qədim məhəllələrinin birində tacir Ələsgərin ailəsində dünyaya gəlib. Sənətkarın qızı Tamella Sadıqova müsahibəsində bu barədə söyləyib: “Atam Bakıda doğulub, amma kökümüz Cənubi Azərbaycandır, sonralar bu tərəfə köçüb yaşayıblar. 30-cu illərdə yenidən Cənubi Azərbaycana qayıtmalı olublar. Atam bu barədə danışmağı sevməzdi, bu mövzu onu çox ağrıdırdı. Ailəsi Cənubi Azərbaycana köçəndə atam getməyib. Onda təxminən 20 yaşı varmış, Gənc Tamaşaçılar Teatrında işləyirmiş. Teatrdan ayrılı bilməyib. Atası, anası, bacı-qardaşları, hamı o tərəfə keçib. O burda tək-tənha qalıb.

Fikirləşirmiş ki, yaqın ailəsi bir müddətdən sonra geri qayıdacaq. Amma onların ayrılığı heç bitmədi...”

Hüseynağa orta məktəbdə oxuyarkən həvəskar teatr truppalarına maraq göstərib. 1930-cu ildə Gənc Tamaşaçıları Teatrının aktyor truppasına sınaq müddətinə qəbul olunub və qısa müddətdən sonra teatrdakı aktyor kimi fəaliyyətə başlayıb.

Onun da yolu II Dünya müharibəsinin od-alovundan keçib. Döyüşlərdə yaralandıqdan sonra ordudan tərxis olunub və yenidən çalışdığı teatrdə fəaliyyətini davam etdirib.

H.Sadıqov 50 ildən çox fəaliyyət göstər-diyi teatrın səhnəsində Məşədi Cabbar, Tər-verdi (“Molla İbrahimxəlil kimyağər” və “Xırs quldurbasan” – M.F.Axundzadə), Trufadino (“İki ağanın bir nökrəri” – K.Qoldoni), aptekçi, Spid (“Romeo və Cülyetta”, “İki veronali” – V.Şekspir), Jiront (“Skapenin kələkləri” – J.B.Molyer), Cəbi, Əhməd (“Hacı Qəmbər”,

“Ağa Kərim xan Ərdəbili” – N.Vəzirov) və s. dramatik və komik rollar ifa edib. “Komsomol poeması” (S.Vurğunun poeması əsasında İ.Coşqunun yazdığı pyes) tamaşasında oynadıqı Mirpaşa roluna görə 1967-ci ildə respublika Lenin komsomolu mükafatına layiq görüüb. İstedadlı aktyor uşaqlar üçün tamaşalarda da çıxış edib, balaca teatrsevərlərin rəğbətini qazanıb.

Kinoda da bənzərsiz obrazları ilə yadda qalan sənətkar “Azərbaycanfilm”də lentə alınan “Səhər” (1960), “Telefonçu qız” (1962), “Sehrlı xalat” (1964), “Yenilməz batalyon” (1965), “Yeddi oğul istəmə” (1970), “O qızı tapın” (1970), “Babamızın babasının babası” (1981), Moskvada M.Qorki adına kinostudiyada istehsal olunan “Ələddinin sehrlı çırağı” (1966) və digər ekran əsərlərində çəkilib.

Görkəmli sənətkar epizodik rollarda rahatlıqla çəkilib, istedad və bacarığını ortaya qoymağa çalışıb. H.Sadıqov 1975-ci ildə rejissor Arif Babayevin lentə aldığı “Alma almaya bənzər” filmində Nadir baba rolu ilə tamaşaçıların qarşısına çıxır. Həmin filmdə Kərimov rolunu ifa edən Azərbaycan Dövlət Film Fondunun direktoru, kinorejissor Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev müsahibələrinin birində deyir: “Hüseynağa Sadıqovla ilk dəfə həmin filmin çəkilişlərində tanış olmuşam. Hüseynağa müəllim çox

qürurlu insan idi. Öz sənətinə hörmətlə yanaşırdı. Yadımdadır ki, bir dəfə söhbətlərinin birində bildirirdi: “Mən fəxr edirəm ki, aktyoram. Axsamılar çox rahat yatıram. Bilirəm ki, qapım döyüləndə və ya telefon zəngi çalındanda mənə ya televiziya, ya kinostudiya, ya da teatra çağırırlar. Həyatda nə qazanmışamsa, öz zəhmətim sayəsində olub”.

Aktyorun ən unudulmaz rolu, heç şübhəsiz, Xalq artisti, kinorejissor Tofiq Tağızadə tərəfindən 1981-ci ildə çəkilmiş “Babamızın babasının babası” filmindəki Əziz baba obrazıdır. Filmə 160 yaşlı Əziz baba məhəbbət və əbədlilik ideyalarının daşıyıcısı kimi göstərilib. Bir gün baba zorla ərə verilən Zeynəbi (Həmidə Əmərova) toy vaxtı atın tərkinə alıb öz evinə gətirir. Nəvəsinin (Sabir Məmmədov) bu qızı sevdiyini biləndə sevinci yerə-göyə sığmır. Əziz babanın böyük sevincinin səbəbi ondan yan keçən xoşbəxtliyin nəvəsinə çatdığını görməsindəndir...

Hüseynağa Sadıqov uşaqların sevimli səhnə personajları – ayı, tülkü, xoruz rolundan tutmuş, el qəhrəmanlarına qədər ən mürəkkəb obrazların ifasında uğurlar qazana bilib. Radio verilənlərindəki işləri indi də xatırlanan sənətkar Xoruz baba, Piri baba kimi obrazlarla uşaqların sevimlisi olaraq yaddaşlarda qalıb.

Geniş tamaşaçı rəğbəti qazanan aktyor bunu hər addımında hiss edirdi. Tamella Sadıqova xatırlayır ki, atası taksiyə minəndə sürücü ondan pul götürürdü: “Atamsa buna razı olmurdu. Trolleybusa da minə bilmirdi, hamı onunla söhbət etməyə can atırdı. Atam da piyada getməyə məcbur olurdu. Bazara gedəndə ondan pul almaq istəmirdilər. Amma pulsuz bir çöp də götürməzdilər...”

Görkəmli aktyorun sənəti dövlət tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib. 1956-cı ildə “Əməkdar artist”, 1979-cu ildə isə “Xalq artisti” fəxri adları ilə təltif olunub. Hüseynağa Sadıqov 1983-cü il fevralın 23-də Bakıda vəfat edib.

Nurəddin Məmmədli

Sənət şövqünün ilmlərdə ifadəsi

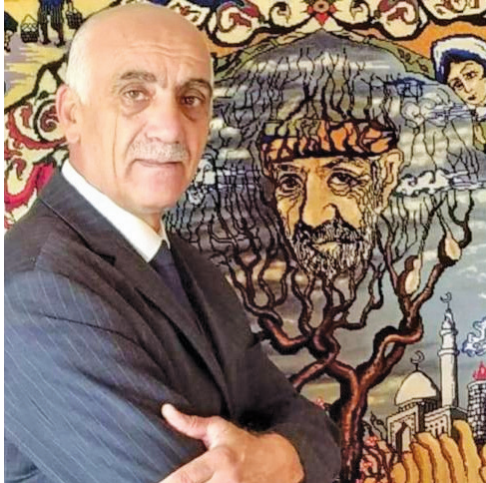
fikirləri toxucu xanımlar bu gün də xalça üzərinə köçürməkdədir.

Əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, Fazil Abbasquluzadənin yaradıcılığında diqqətçəkən məqamlardan biri də Tahir Salahovun əsərləri əsasında toxunmuş xalçalardır. Fazil müəllimlə görüşümüz zamanı o, Tahir Salahovla bağlı xatirələrindən də söz açdı: “Tahir Salahov bir dəfə mənim süjetli xalçalarım-dan birini görüb çox bəyənmiş və müəllifini soruşmuşdu. Müəllim yoldaşımın vasitəçiliyi ilə tanış olduq. Məni emalatxanasına dəvət edib əməkdaşlıq etmək istədiyini bildirdi. Tahir Salahovu cərrahi əməliyyat edən həkimin portretini mənə verib onu xalça üzərinə köçürməyimi xahiş etdi. İş bitdikdən sonra Salahov həmin xalçanı portret sahibinə hədiyyə elədi. Həkim Hetsel ilk olaraq bunun xalça olduğuna inanmamışdı. İlmələrin və rəng çalarlarının canlılığı onu heyran etmişdi. Bundan sonra Tahir Salahov xalça üzərinə köçürülməsi üçün növbəti əsərlərini də mənə həvalə etdi. “Qara Qarayev”, “Mirzə Ələkbər Sabir”, “Səhər eşelonu” və digər xalçaları təhvil verdikdən sonra Tahir müəllimin əsərlərini kütləvi şəkildə işləməyə başladım.

Tahir Salahovun portret, mənzərə, natürrmort və süjetli kompozisiyalarından ibarət məşhur əsərləri əsasında Fazil Abbasquluzadənin eskizləri üzrə toxunan xalçaların haşiyyə qurşaqlarının bəzilərini klassik xalça elementləri, bəzilərini isə əsərin məzmunu ilə bağlı elementlərlə tərtib edildiyini görə bilərik. Sözügedən xalçaların texniki və bədii tərtibatındakı unikalılığına əmin olmaq üçün təkcə müasir Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyevin portretinin toxunduğu xalçaya nəzər salmaq kifayət edir. Tahir Salahovun naturadan təsvir etdiyi Heydər Əliyevin portreti Fazil Abbasquluzadənin eskizi əsasında 2011-ci ildə xalça üzərinə köçürülmüşdür. Fazil müəllim bildirir ki, dahi liderin portretini xalçada əks etdirərkən çiyinlərində böyük məsuliyyət hiss edirdi. Çox düşündükdən sonra portretin toxunacağı xalçanın haşiyyə qurşağını tərtib etmək üçün o, Təbriz xalçaçılıq məktəbinə müraciət etmək qərarına gəlir. Belə ki, bu xalçaya nəzər yetirsək görərik ki, xalçanın yeləni ana haşiyyə, onu əhatə edən iki bala haşiyyə və bir çağ haşiyyə-dən ibarətdir. Təbriz xalçalarında tez-tez rast gəldiyimiz nəbatı üslubda işlənmiş ana haşiyyənin üzərində “Şah Abbasi” adlı böyükölçülü elementlər var. Haşiyyənin əsasını təşkil edən bu element qarışların mərkəzində yerləşdirilmişdir. Qarışların arasında isə bala butalar stilizə edilmişdir. Bala butalar S formalı şəxslərin üzərində göstərilərək ahəngdar görünüş yaradır. Bala haşiyyə isə ağ yerlik üzərində stilizə edilmiş islimi, köməkçi və doldurucu forma elementləri ilə bəzəldilmişdir. Ara sahənin ətrafını dilikli çağ elementləri əhatə edir. Təbii ki, böyük siyasi xadimin portretini Təbriz şəhəri kimi sənət beşiyinin xalçaçılıq məktəbinə xas elementlərinin müşayiət etməsi özündə dərin bir mənəvi mənə daşıyır.

Hər zaman bəsitlikdən qaçan, daha çətin texnologiyaya malik eskizlər hazırlayan Fazil müəllim Tahir Salahovun əsərlərinin xalça üzərində toxunmasını özü üçün mürəkkəb bir sənət mərhələsi hesab edir. Xüsusi rəsəsamliq duyumu olan xalçaçı böyük rəngkar Tahir Salahovla əməkdaşlığı dövründə onun əsərlərini olduğu kimi xalça üzərinə həkk etməkə yanaşı, həm də xalçalara öz üslub yanaşmasını ortaya qoymuşdur. Buna görə də həmin xalçalar xalçaçının da dəst-xəttini özündə əks etdirir. Beləliklə, Fazil Abbasquluzadə öz çeşniliyi ilə bu əsərlərə sanki ikinci ömür bəxş edərək həm təsviri sənətdə, həm də Azərbaycan xalçaçılığında fərqli bir təcürbəyə imza atmışdır.

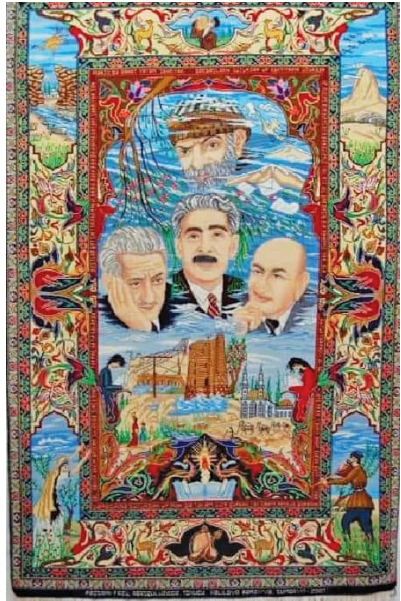
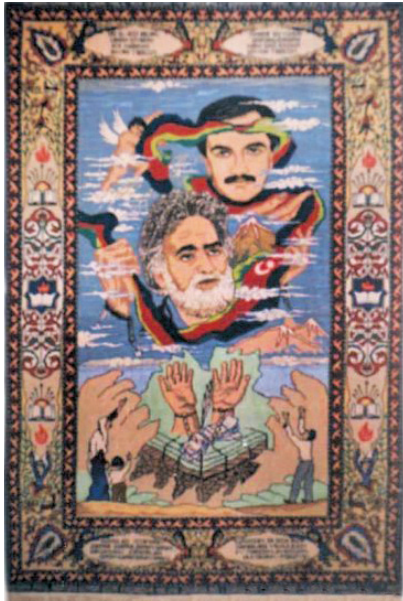
Sədaqət Əliyeva
sənətsünas

Görkəmli xalçaçı-rəssam Fazil Abbasquluzadənin yaradıcılığında dünyaşöhrətlə firca ustası Tahir Salahovun əsərləri əsasında toxuduğu xalçalar xüsusi yer tutur. Hər detallı dəqiqliyi ilə ölçüb-bıcdıkdən sonra işə başlayan Fazil müəllim bildirir ki, bu xalçalar üzərində çalışarkən xalça texnologiyasında mövcud olan qaydalarla maksimum əməl etməklə yanaşı, yağlı boya vasitəsilə yaradılmış rəsm əsərlərinin eynilə yun saplarla toxunmasına çalışmışdır.

Sənətindən söz açmaq istədiyim səxavətli, genişqəlbli Fazil müəllimlə elmi yaradıcılıqla əlaqədar tanış olmuşdum. Həmin gün məni başında buxara papaq olan əsl Azərbaycan ağsaqqalı, ziyalısq qarşıladı. Sumqayıt şəhərindəki emalatxanasında qonağı olduğum Fazil müəllim dissertasiya müdafiəm üçün gerekli olan çox dəyərli məlumat və materiallarla mənə dəstək oldu. Bu da sənətkarın heç zaman gənclərdən yardımını əsirgəməməsinin göstəricisidir.

Məlumat üçün qeyd edim ki, Fazil Abbasquluzadə 1961-ci ildə Qubadlı rayonu-nun Cılfr kəndində dünyaya göz açmışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olunur və 1984-cü ildə universitetin Bədii qrafika fakültəsinin bitirir. Təyinatla İsmayilli rayonuna gedir. Buradakı fəaliyyəti zamanı xalçaçılıq məktəbinin sirlərinə də dərinlən yiyələnir. Beləliklə, İsmayilli rayondakı iş fəaliyyəti onu ömürlük xalça sənətinə bağlayır. Fazil müəllim elə ilk əsərlərini də məhz o zamanlarda yaradır. Həmin illərdə bir sıra görkəmli xalçaçı-rəssamın elmi-tədqiqat, nəzəri əsərləri ilə tanış olaraq araşdırmalar aparır, daha fərqli, heç kəsə bənzəməyən eskizlər hazırlayır. 1993-cü ildə Sumqayıta köçən xalçaçı-rəssam yaradıcılıq fəaliyyətini bu şəhərdə davam etdirir. Rəssamın şəxsi emalatxanasında öz təxəyyülündən süzülən

Heç bir vasitəçi olmadan Tahir Salahov şəxsən özü xalçaya köçürüləcək əsərləri seçib mənə verirdi. Tahir müəllimin palitrasını xalçalarda canlandırmaq olduqca çətin idi. Məsələn, belə əsərlərdən “Payızda Paris” xalçasını nümunə göstərə bilərəm. İlk baxışdan rənglərin lakonikliyi göze çarpsa da, diqqətlə baxdıqda fərqli rəng çalarlarını, rəng keçidlərini görmək olar. Tahir müəllimin əsərlərini sürətli işləmək üçün işimi sistemli şəkildə qurmağa çalışmışam. Eskizləri hazırladıqdan sonra bir neçə xalça eyni zamanda toxunurdu. Lissabon şəhərində 36 ölkədən tanınmış sənətkarların iştirak etdiyi şərgidə mənim 29 xalçam nümayiş olunmuşdur. Hər kəs sərgini maraqla izləyib müsahibə alırdı. İşlədiyim kollektivlə 8 ildə Tahir Salahovun 50-yə yaxın əsərini xalça üzərinə köçürtdük”.

Xatirə təqvim

17 – 22 mart

17 mart 1905 – Şair, nasir, tərcüməçi Mikayıl Manaf oğlu Rzaquluzadə (1905 – 10.11.1984) anadan olub. Uşaqlar üçün çoxsaylı əsərlərin müəllifidir. Rus və dünya ədəbiyyatından bədii tərcümələr edib.

17 mart 1923 – Əməkdar artist Mirvari Balahacı qızı Novruzova (1923 – 20.3.1994) Bakıda doğulub. Akademik Milli Dram Teatrının aktrisası olub, filmlərdə, televiziya tamaşalarında çəkilib.

18 mart 1916 – Şair, tərcüməçi Böyükağa Məmməd oğlu Qasımzadə (1916 – 29.8.1957) anadan olub. Rus ədəbiyyatından, M.Füzulinin “Yeddi cam” əsərini farscadan tərcümə edib.

18 mart 1922 – Dramaturq Qeybullah İbadulla oğlu Rəsulov (1922 – 11.9.1988) Qax rayonunun İlisu kəndində doğulub. Pyesləri: “Günəşlə oyananlar”, “Şəhərli oğlan”, “Bir “Volqa” məhəbbət” və s.

18 mart 1979 – Ustad xanəndə, Xalq artisti Xan Şuşinski (İsfəndiyar Aslan oğlu Cavanşirov; 20.8.1901 – 1979) vəfat edib. “Şuşanın dağları”, “Ay gözəl” və s. mahnı və təsnifləri bəstələyib.

19 mart 1901 – Xalq artisti Ələkbər Seyfulla oğlu Seyfi (1901 – 15.12.1977) Tiflisdə anadan olub.

19 mart 1907 – Əməkdar artist Sadiq Saleh Xəlil oğlu Bağirov (1907–1977) Bakıda anadan olub.

19 mart 1925 – Dövlət xadimi, yazıçı-publisist, maarifçi Nəriman Kərbəlayı Nəcəf oğlu Nərimanov (14.4.1870 – 1925) vəfat edib.

19 mart 1928 – Tanınmış aktyor Əfrasiyab Məmmədov (1928 – 18.11.1990) Gəncədə doğulub. “Qızmar günəş altında”, “Dədə Qorqud” və s. filmlərdə çəkilib.

19 mart 1994 – Xalq artisti, bəstəkar, cazmen Rafiq Babayev (31.3.1936 – 1994) Bakı metrosunda (“20 Yanvar” stansiyası) baş verən terror hadisəsində həlak olub.

20 mart 1879 – Xalq artisti, tanınmış opera müğənnisi, pedaqoq Hüseynqulu Məlik oğlu Sarabski (Rzayev; 1879 – 16.2.1945) anadan olub.

20 mart 1906 – Əməkdar incəsənət xadimi, rejissor Ağalı Əliabbas oğlu Dadaşov (1906 – 7.12.1973) Bakıda doğulub. Akademik Dram, Gənc Tamaşaçıları, Gəncə, Naxçıvan teatrlarında çalışıb.

20 mart 1912 – Azərbaycanın və Rusiyanın Xalq artisti, rejissor Ənvər Məcid oğlu Behbudov (1912–1998) anadan olub. Rusiyanın teatrlarında çalışıb. 60-70-ci illərdə Azərbaycanda Opera və Balet, Rus Dram teatrlarının baş rejissoru olub.

20 mart 1928 – Xalq rəssamı, heykəltarəş Kamal Camal oğlu Ələkbərov (1928 – 21.5.2009) Füzuli rayonunda anadan olub. “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında Cəfər Cabbarlının heykəlinin müəllifidir.

20 mart 1945 – Azərbaycan dekorativ-tətbiqi sənətinin tanınmış nümayəndəsi, Əməkdar rəssam Zəhid İsa oğlu Hüseynov (1945 – 27.7.2012) anadan olub.

21 mart 1896 – Xalq artisti Kazım Ziya (Kazım Cəfər oğlu Kazımzadə; 1896 – 20.11.1956) Ordubad rayonunun Yuxarı Əylis kəndində doğulub. “Səbuhi”, “Fətəli xan” filmlərində çəkilib.

21 mart 1898 – Xalq artisti İsmayıl Məmmədli oğlu Talıblı (Talibzadə; 1898–1967) anadan olub. Akademik Milli Dram, Gəncə Dövlət Dram teatrlarında çalışıb, filmlərə çəkilib.

21 mart 1900 – Əməkdar elm xadimi, türkoq Muxtar Hüseyn oğlu Hüseynzadə (1900–1985) Güney Azərbaycanın Mərənd vilayətinin Zunuz kəndində anadan olub.

21 mart 1906 – Azərbaycanın ilk Xalq şairi Səməd Vurğun (Səməd Yusif oğlu Vəkilov; 1906 – 27.5.1956) Qazax rayonunun Yuxarı Sahlahlı kəndində doğulub. 20-dən çox poemanın, “Vaqif”, “Fərhad və Şirin”, “İnsan” və s. mənzum dramaların müəllifidir. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının sədri (1941–1948) olub.

21 mart 1910 – Əməkdar artist Reyhan Qəmbər qızı Tağıyeva (1910–1973) Tiflisdə doğulub. Tiflis Azərbaycan Teatrının ilk aktrissalərindəndir. 1956-cı ildən Gəncə teatrlarında çalışıb.

21 mart 1914 – Xalq artisti Hüseynağa Ələsgər oğlu Sadıqov (1914 – 23.2.1983) anadan olub. 50 ilə yaxın Gənc Tamaşaçıları Teatrında çalışıb. Filmlərdə yadda qalan obrazlar yaradıb.

21 mart 1920 – Xalq rəssamı Ağa Cəfər oğlu Mehdiyev (1920 – 15.5.2003) İsmayilli rayonunun Lahıc kəndində anadan olub.

21 mart 1921 – Yazıçı-jurnalist, Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor Nureddin Həsən oğlu Babayev (1921–1991) Gəncə şəhərində doğulub. BDU-da Jurnalistika fakültəsinin ilk dekanı olub.

21 mart 1924 – Tanınmış aşiq, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mikayıl Cabbar oğlu Azafı (Zeynalov, 1924 – 22.10.1990) Tovuz rayonunun Azafı kəndində doğulub.

21 mart 1968 – Əməkdar artist, vokal ifaçısı Aliyə Ramazan qızı Terequlova (1915-1968) vəfat edib. Opera və Balet, Musiqili Komediya teatrlarında opera və operetlərdə çıxış edib, Gənc Tamaşaçıları Teatrında çalışıb.

21 mart 2021 – Xalq artisti Ramiz Soltan oğlu Məmmədov (26.9.1951 – 2021) vəfat edib. Akademik Musiqili Teatrdə çalışıb.

22 mart 1899 – Böyük dramaturq, yazıçı, şair, Əməkdar incəsənət xadimi Cəfər Qafar oğlu Cabbarlı (1899 – 31.12.1934) Xızı kəndində doğulub. Milli dramaturgiyanın inkişafında yeni mərhələnin təməlini qoyub. Şeir və hekayələrini, tərcümələrin, milli kinomuzda ilk ssenarilərin (“Hacı Qara”, “Sevil”, “Almaz” filmləri) müəllifidir.

22 mart 1900 – Xalq yazıçısı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Süleyman Hüseyn oğlu Rəhimov (1900 – 11.10.1983) Qubadlı rayonunun Əyin kəndində anadan olub. “Şəmo”, “Saçlı”, “Mehman”, “Qafqaz qartalı”, “Ağbulaq dağlarında” və s. əsərlərin müəllifidir.

22 mart 1909 – Xalq yazıçısı, Dövlət mükafatı laureatı Mehdi Əli oğlu Hüseyn (1909 – 10.3.1965) Qazax rayonunun İkinci Şıxlı kəndində doğulub. “Səhər”, “Abşeron”, “Qara daşlar” (romanlar), “Alov” (pyes) və s. əsərlərin müəllifidir. Bir sıra əsərləri ekranlaşdırılıb.

22 mart 1913 – Xalq artisti Əliəğa İsmayıl oğlu Ağayev (1913 – 3.11.1983) anadan olub. Gənc Tamaşaçıları, Akademik Dram teatrlarında çalışıb. Filmlərdə, televiziya tamaşalarında maraqlı obrazlar qalereyası yaradıb.

22 mart 1914 – Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Lütfləli Əmir oğlu Abdullayev (1914 – 9.12.1973) Şekidə doğulub. Musiqili Komediya Teatrında çalışıb. “Arşın mal alan” (1945), “Əhməd haradadır?”, “Ulduz” və s. filmlərdə yadda qalan obrazlar yaradıb.

22 mart 1915 – Xalq rəssamı Baba Balababa oğlu Əliyev (1915 – 27.3.1991) Bakının Zira qəsəbəsində anadan olub. Məşhur əsərləri: “Mədəndə”, “Neftçilərin istirahəti”, “Tankçıların istirahəti” və s.

22 mart 1917 – Xalq artisti Yusif Abdulla oğlu Vəliyev (1917 – 18.3.1980) Dərbənddə doğulub. Şəki Dram, Gənc Tamaşaçıları teatrlarında çalışıb. “Nəsimi”, “Tütək səsi”, “Arxadan vurulan zərbə”, “Uşaqlığın son gecəsi” və s. filmlərdə çəkilib. Bir çox filmlərin səsləndirilməsində iştirak edib.

22 mart 1919 – Xalq yazıçısı İsmayıl Qəhrəman oğlu Şıxlı (1919 – 26.7.1995) Qazax rayonunun II Şıxlı kəndində anadan olub. “Dəli Kür”, “Ayrılan yollar”, “Ölən dünyam” romanlarının, povest və hekayələrin müəllifidir. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Milli Məclisin deputatı olub.

22 mart 1919 – Tanınmış kinooperator Xan Yusif oğlu Babayev (1919 – 2.9.1967) anadan olub. Çəkdirdi filmlər: “Öyək ana”, “Böyük dayaq”, “Yenilməz batalyon” və s.

22 mart 1925 – Xalq artisti Zəroş Mirzəbəğir qızı Həməzəyeva (1925 – 6.6.2004) Naxçıvan MR Babək rayonunun Nəhrəm kəndində doğulub. Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında çalışıb.

22 mart 1931 – Şair Əli Kərim (Əli Paşa oğlu Kərimov; 1931 – 30.6.1969) Göyçayda anadan olub.

22 mart 1933 – Xalq artisti Rübabə Xəlil qızı Muradova (1933 – 28.8.1983) Cənubi Azərbaycandan Ərdəbil şəhərində doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti olub.

22 mart 1938 – Yazıçı, tərcüməçi Sabir Əli oğlu Azəri (1938 – 28.1.2010) Ağstafa rayonunun Dağkəsəmən kəndində anadan olub. “Dalandə”, “Qorxu” və s. romanların, “Köhnə bərə” filminin ssenari müəllifidir.

22 mart 2018 – Əməkdar rəssam, tanınmış qrafika ustası Adil Əliəğa oğlu Rüstəmov (11.3.1943 – 2018) vəfat edib.

22 mart 2023 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, rejissor, prodüser Oqtay Vıdadi oğlu Əliyev (19.6.1968 – 2023) vəfat edib.

Hazırladı: V.Orxan

Dostluq, mehribanlıq, mədəniyyət bayramı

Xarici ölkələrdəki nümayəndəliklərimizin Novruz şənlikləri

əvvəlki səh. 1-də

Tədbirə milli geyimdə gələn səfir bildirib ki, təbiətin oyanışından, yenilənməsindən xəbər verən, bolluğun, bərəkətin təəcəssümü olan Novruz milli-mənəvi dəyərlərimizin də daşıyıcısıdır. Diplommat onu da diqqətə çatdırıb ki, bu il Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası – COP29 kimi mötəbər tədbirə ev sahibliyi edəcək. Bu münasibətlə Prezident İlham Əliyev 2024-cü ili "Yaşıl dünyaya naminə həmrəylik ili" elan edib. İnsanlara təbiətlə harmoniyada yaşamağı aşılayan Novruzun dəyərləri COP29-un çağırışı ilə üst-üstə düşür.

Tədbir konsert proqramı ilə davam edib.

Fransa-Azərbaycan Dialogu Assosiasiyasının təşkilatçılığı, Azərbaycan səfirliyi və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Parisdə fəaliyyət göstərən "Natəvan" məktəbinin şagirdləri ilə Novruz bayramı qeyd olunub. Səfir L.Abdullayeva məktəbin müəllim kollektivini, şa-

girdləri, onların valideynlərini təbrik edib. "Natəvan" məktəbi şagirdlərinin bayram münasibətilə hazırladıqları ədəbi-musiqili proqram nümayiş olunub. Novruza, baharın şənlinə şeirlər, mahnılar, rəqslər ifa edilib, səhnəciklər göstərilib.

Azərbaycanın Londondakı səfirliyində xanımlar üçün Novruz bayramı münasibətilə şənlik

təşkil olunub. Tədbirə müxtəlif ölkələrin xanım diplomatları, Britaniya parlamentinin üzvləri, yerli ictimaiyyətin, Azərbaycan, Türkiyə və Orta Asiya ölkələrinin diaspor nümayəndələri, Londonda təmsil olunan digər icmaların üzvləri iştirak ediblər.

Azərbaycanın Birləşmiş Krallıqdakı səfiri Elin Süleymanov Novruzun insanları birləşdirən bayram olması, bu bayramın

Azərbaycan xalqının tarixi yaddaşındakı yeri barədə danışmış.

Səfirliyin əməkdaşları Lalə Talibova, Günel Səlimova və Nahide Hüseynova Novruz bayramının qədimliyi və ümumbəşər dəyərləri, ritual və qaydaları haqqında danışmış, bayramın Azərbaycanda qeyd edilməsinin rəngarəngliyini diqqətə çatdırıblar.

Rəqqasə Sakinə Muxtarlının ifasında Azərbaycan milli rəqsləri, pianoçu Vüsalə Babayevanın ifasında musiqi proqramı maraqla qarşılanıb. Qonaqlar Azərbaycan mətbəxi nümunələrinin, Novruz şirniyyatlarının dadına baxmışlar.

Avstriyada əsasən diplomatik korpusun fəaliyyətindən bəhs edən "Society" dərgisinin təşkilatçılığı ilə ölkənin Milli Kitabxanasında Novruz bayramı münasibətilə tədbir keçirilib. Şəniyə Novruzun milli bayram kimi qeyd olunduğu ölkələrin nümayəndələri qatılıblar.

Tədbirdə ölkəmizi Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi təmsil edib. Azərbaycan gənclərində xalqımızın əziz bayramı Novruz barədə materiallarla yanaşı, Azərbaycana səyahət üçün məlumatlandırıcı kitabçalar, elə-

cə də mədəniyyətimiz, tariximiz, mətbəximiz, musiqi və adət-ənənələrimiz barədə materiallar təqdim olunub. Xüsusi ekranda isə Azərbaycana həsr edilmiş videoçarxlar nümayiş olunub.

Kulinariya bölməsində isə ölkələr öz milli mətbəxlərini təqdim ediblər. Burada da tədbir iştirakçıları Azərbaycanın milli təamlarına qonaq ediliblər.

Tədbirin bədii hissəsində Azərbaycan, Qazaxıstan, İraq, İran və Əfqanıstan musiqiçiləri səhnəyə çıxıblar. Xalq artisti Mənsim İbrahimovun rəhbərlik etdiyi "Qarabağ" muğam qrupu da xüsusi proqramla çıxış edib. Azərbaycan ifaçılarının təqdimatı sürəkli alqışlara səbəb olub.

Ölkəmiz Çində Beynəlxalq Film və Televiziya Bazarında təmsil olunub

Çinin Honkonq şəhərində 11–14 mart tarixlərində keçirilən Beynəlxalq Film və Televiziya Bazarında (FILMART) Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi də təmsil olunub.

Honkonq Ticarət İnkişafı Şurası (Hong Kong Trade Development Council – HKTD) tərəfindən təşkil olunan FILMART-da 40-dək ölkədən istehsal, distribusiyaya, satış agentləri, xidmət təminatçıları, investorlar və sənaye mütəxəssisləri iştirak ediblər.

Nüfuzlu kino konqresi ölkəmizdə yaradıcılıq sahələrinin inkişafının dəstəklənməsi, həmçinin yerli kino sənayesinin inkişafına xarici mütəxəssislərin cəlb edilməsi baxımından əhəmiyyətli platformadır. Honkonq Konqres və Sərgi Mərkəzində keçirilən tədbir çərçivəsində Azərbaycanın film çəkilişi məkanı olaraq təbliğ olunması, birgə istehsal üçün imkanların araşdırılması məqsədilə müxtəlif ölkələrin film sənayesi nümayəndələri ilə görüşlər keçirilib.

Misirdə "Azərbaycanı kəşf edənlər" mükafatlandırılıb

Misirdə "Azərbaycanı kəşf et" müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb. Qahirənin Fəhmi Paşa Sarayında Ramazan ab-havasında keçirilən mərasimdə ölkəmizin Misirdəki səfiri Elxan Poluxov, Türkiyənin Misirdəki səfiri Salih Mutlu Şen, habelə Pakistan, Özbəkistan, Qananın diplomatları, yerli rəsmilər iştirak ediblər. Tədbirə qatılanlar arasında BMT-nin xoşməramlı elçisi, Misirin məşhur müğənnisi Yüsrə də olub.

Qahirədə yaşayan soydaşımız Sədaqət Qəhrəmanovanın təşəbbüsü ilə keçirilən müsabiqənin əsas məqsədi Misir vətəndaşlarını Azərbaycan mədəniyyəti ilə tanış etmək, xalqımızın milli mədəniyyətinin təbliğidir. Müxtəlif yaş qruplarından olan iştirakçılar rəsm, poeziya, qısametrajlı film və musiqi sahələrində Azərbaycan haqqında təqdimatlar ediblər.

Müsabiqənin qaliblərinə diplomlar və hədiyyələr təqdim edilib. Mərasimdən sonra iştirakçılar üçün iftar süfrəsi açılıb.

Turizm imkanlarımızın Avstriyada təqdimatı

Dövlət Turizm Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycanın turizm imkanları 14-17 mart tarixlərində Avstriyanın paytaxtı Vyanada keçirilən "Ferien-Messe Wien" sərgisində nümayiş etdirilib.

Sərgidə ölkəmizi Azərbaycan Turizm Bürosu, AZAL, eləcə də hotel və turizm şirkətləri təmsil edib.

Milli stand ziyarətçilərinə turizm məhsulları üzrə təkliflər, o cümlədən UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edilmiş məkanlar – İçərişəhər, Qobustan və Şəkinin tarixi mərkəzi haqqında ətraflı məlumat verilib. Həmçinin Azərbaycan şərablarının və şirniyyatlarının dequstasiyası keçirilib, Avstriyadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin dəstəyi ilə milli rəqslərimiz nümayiş etdirilib və VR (Virtual Reallıq) eynəyi vasitəsilə Azərbaycanın turizm imkanlarını əks etdirən görüntülər təqdim olunub.

"Ferien-Messe Wien" günlərində B2B (biznesdən biznesə) və B2C (biznesdən müştəriyə) formatlı görüşlər də təşkil olunub.

Azərbaycan milli mətbəxinin və "Slow Food" təcrübəsinin təbliğatı çərçivəsində ölkəmizin Avstriyadakı səfirliyinin dəstəyi və Azərbaycan Turizm Bürosunun təşkilatçılığı ilə martın 13-də Vyanada şəhərdəki Modul Universitetində tələbələr üçün "Azərbaycan plovunun hazırlanması" mövzusunda master-klas təşkil olunub.

Bundan əlavə, Azərbaycanın Avstriyadakı Səfirliyinin təşkilatçılığı və xarici turizm sənayesi nümayəndələrinin iştirakı ilə martın 14-də Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində ölkənin mədəni irsinin qorunub saxlanması və Avstriya tərəfindən göstərilən töhfələrə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisenzia № AB 022279. İndeks: 0187. Qiyməti: 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5086. Sifariş: 688

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. VÖEN: 9900003611. SWIFT: AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETİ REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIB33080019443300232103. VÖEN: 1300338641

BMT də islamofobiya təzahürlərindən narahatdır

Dünyada islamofobiya təzahürlərinin sayı qorxulu həddə çatıb. Bu barədə BMT-nin məruzələrinin 15 mart – islamofobiya ilə Beynəlxalq Mübarizə Günü münasibətilə yaydığı bəyanatda bildirilir.

"Din və ya inanca əsaslanan təqib, hədə-qorxu, zorakılıq və təhrik əməlləri bütün dünyada, o cümlədən müsəlmanlara qarşı qorxuducu həddə çatıb... Dünyanın hər yerində məscidlərə, mədəniyyət mərkəzlərinə, məktəblərə və hətta onların sahib olduğu şəxsi mülkiyyətə hücumların şahidi olmuşuq", – deyir bəyanatda vurğulanır.

Bundan əlavə, BMT "Quran" kitablarının kütlə qarşısında yandırılmasını pisləyib və həmçinin dövlətləri dini nifrət təbliğatını qadağan etməyə çağırıb.

Qeyd olunur ki, seçkilər ərəfasində bir çox ölkələrdə dövlət və qeyri-dövlət subyektləri dini gərginliyi qızışdırır və siyasi üstünlük əldə etmək üçün müsəlman azlıqlara qarşı ayrı-seçkilik yaradan siyasəti təbliğ edirlər. Bəyanatda həmçinin İsrailin Ramazan ayı ərzində Qəzzaya humanitar yardımını məhdudlaşdırmaq və Qüdsdəki Əl-Əqsa məscidini ziyarət etmək istəyən müəminlərin girişini məhdudlaşdırmaq siyasəti tənqid edilir.

Dörd il əvvəl dünyanın başına nə gəlmişdi?

Beynimizdəki izləri hələ də qalmaqdadır...

Dünya Səhiyyə Təşkilatının dörd il əvvəl elan etdiyi yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyasının kütləvi ölüm dalğası sovuşsa da, izləri qalmaqdadır. O cümlədən insan beynində.

Məsələn, ötən müddətdə koronavirusun beyin sağlamlığına mənfi təsiri, baş ağrıları, yuxu problemləri doğurması, insanların intellekt səviyyəsini aşağı salması barədə bir sıra araşdırmalar aparılıb. Tədqiqatçılar xəstəliyə yoluxmuş şəxslərin yaddaşında və icra tapşırıqlarını həyata keçirməsində xeyli çatışmazlıqlar aşkar ediblər.

"The conversation" saytında dərc olunan araşdırmanın nəticələrinə görə, alimlər xəstəliyi yüngül keçirənlərin IQ səviyyəsində (intellekt səviyyəsi) üç ballıq geriləmə müşahidə ediblər. Virusun nisbətən ağır keçirənlərdə və davamlı nəfəs darlığı olan insanların IQ səviyyəsində altı ballıq itki müşahidə edilib. Koronavirusu ağır keçirərək reanimasiyaya düşən insanlarda isə vəziyyət daha ağır olub. Onların IQ səviyyəsində doqquz ballıq itki qeydə alınıb.

V.Kamal

Tarixdə bu gün

Olaylar, faktlar (18 – 22 mart)

68 il əvvəl...

20 mart 1956-cı ildə Fransanın Şimali Afrikadakı müstəmləkəsi olan Tunis müstəqillik əldə edib. XVI əsrdən Osmanlı imperiyasının tərkibində olan Tunis 1881-ci ildən Fransanın protektoratlığına keçmişdi.

30 il əvvəl...

19 mart 1994-cü ildə Ermənistan xüsusi xidmət orqanlarının təşkilatçılığı ilə Bakı Metropoliteninin "20 Yanvar" stansiyasında terror aktı törədilib. Partlayış nəticəsində 14 nəfər həlak olub, 49 nəfər yaralanıb.

21 il əvvəl...

20 mart 2003-cü ildə ABŞ və Böyük Britaniya qoşunları Səddam Hüseyni devirmək üçün İraqa qarşı müharibəyə başlayıblar. Üç həftə sonra, aprelin 9-da Səddam rejimi devrildi, müharibə isə illərlə davam etdi.

Hazırladı: V.Orxan

Xronoqraf

196 il əvvəl...

20 mart 1828-ci ildə çar I Nikolay Türkmənçay müqaviləsini (10 fevral 1828-ci il) təsdiq edib və Rusiyaya birləşdirilən İrəvan və Naxçıvan xanlıqları ərazisində "Erməni vilayəti"nin yaradılmasını barədə fərman verib. "Erməni vilayəti" 1840-cı ildə İrəvan qəzası adı ilə Tiflis-İmereti quberniyasının tərkibinə daxil edildi. 1849-cu ildə İrəvan quberniyası (1917-ci ilədək) təşkil edildi.

123 il əvvəl...

18 mart 1901-ci ildə Rusiya hökuməti imperiyanın mərkəzi vilayətlərindən Azərbaycan ərazisinə – Mil və Muğan düzlərinə 40 min kəndlinin köçürülməsi barədə qərar qəbul edib. Köçürülmə nəticəsində Azərbaycanın bu bölgələrində onlarla rus yaşayış məntəqəsi yarandı.

109 il əvvəl...

18 mart 1915-ci ildə I Dünya müharibəsində Osmanlı ordusu ilə ingilis-fransız qoşunlarının üz-üzə gəldiyi Çanaqqala savaşının (Gelibolu yarımadası) əsas mərhələsi (dəniz savaşı) türklərin zəfəri ilə başa çatıb. Bir ay ərzində Çanaqqala limanını müdafiə

edən Osmanlı qoşunları düşmən qüvvələrini geri oturdub. Çanaqqalada quru döyüşləri 1916-cı ilin yanvarınadək sürdü.

106 il əvvəl...

18 mart 1918-ci ildə erməni quldur dəstələri Şamaxıda azərbaycanlı əhaliyə qarşı kütləvi qırğınlara başlayıb. Bir neçə gündən sonra azərbaycanlı əhaliyə qarşı qətləmlər İrəvandan Bakıyadək əksər bölgələri əhatə etdi.

104 il əvvəl...

21 mart 1920-ci ildə Qarabağda və Gəncəbasarda erməni silahlı dəstələri Xalq Cümhuriyyətinə qarşı qiyam qaldırıb. Bu arada Azərbaycanın şimal sərhədi yaxınlığında Rusiyanın XI ordusu ölkəyə müdaxiləyə hazırlaşdı.

79 il əvvəl...

22 mart 1945-ci ildə Misirin paytaxtı Qahirədə Ərəb Dövlətləri Liqası yaradılıb. Təsis konfransında 7 dövlət (Misir, İraq, Suriya, Livan, Səudiyyə Ərəbistanı, İordaniya, Yəmən) iştirak edirdi. Sonrakı illərdə digər ərəb dövlətləri də təşkilata qoşuldu.